

Årsredovisning 2016

PROMETHEUS
P E N S I O N S K A S S A

Innehållsförteckning

Vd har ordet	3
Förvaltningsberättelse	4
Finansiell information	5
Icke finansiell information	7
Hållbarhetsredovisning	14
KAPITALFÖRVALTNINGEN	14
KANSLIETS VERKSAMHET	14
Femårsöversikt	16
Finansiella rapporter	17
RESULTATRÄKNING 1 januari - 31 december 2016	17
Balansräkning 31 december 2016	18
Rapport över förändringar i eget kapital	18
KASSAFLÖDESANALYS	19
Noter till de finansiella rapporterna	19
NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER	20
NOT 2 UPPLYSNINGAR OM RISKER	23
NOT 3 - 15	27
Styrelsens undertecknande	32
Ordlista och nyckeltalsdefinitioner	33

Vd har ordet

Hållbara placeringar @ Ränta 3 % @ 9,3 % fler medlemmar @ 21 Grundval @ Premierekord

Hållbarhet

Frågorna kring hållbarhet är en fortsatt en växande och intressant fråga som från räkenskapsåret 2016 praktiskt kommer att beröra mer än 1.600 Svenska företag - dessa företag måste enligt den nya årsredovisningslagen göra en hållbarhetsredovisning/-rapport. För oss som redan arbetat med hållbarhet sedan länge är den nya lagen ett välkommet kvitto på att vi är på rätt väg och att fler framöver kommer att bidra till ett mer hållbart samhälle.

Sedan förra årets fullmäktigemöte har vi arbetat vidare med en uppdatering av vår Hållbarhetspolicy och i år presenterar vi också vår första Hållbarhetsredovisning i Årsredovisningen. Vi har avyttrat de placeringar som vi genom GES Screening för 2015 fann mindre hållbara än vi trodde de var. GES har även screenat tillgångarna per 2016-12-31 och rapporten var mycket positiv - vi kan med glädje konstatera att vi har en verkligt hållbar kapitalförvaltning!

2016 - några axplock

Vi är väldigt nöjda med vårt resultat 2016 som trots det extrema lågränteläget gav en totalavkastning på 5,79 %, vilket är i nivå med Stockholmsbörsen. Det har varit en tuff utmaning att klara både Trafikljuster och skapa avkastning i detta läge. Av försiktighetsskäl och för att stärka upp marginalerna inför kommande år med högre krav från tillsynsmyndigheten, valde styrelsen efter avstämning med aktuarien att lägga 2016 års totala ränta på 3 %. Det är en hållbar och bra ränta på pensionskapitalet, särskilt när Sverige under året haft minusränta och knappt någon inflation. Vårt goda resultat beror till stor del på bra realiserade vinster och att vi har en stor del tillgångar som inte är börsrelaterade och därför inte rör sig på samma sätt som börsen.

Under 2016 ökade antalet verksamheter med Grundval Prometheus till 21 och medlemsantalet ökade med hela 9,3 % och detta är grunden till det rekordhög premieinflödet 2016 som landade på 21 891 tkr. Vi är både stolta och glada att få detta förtroende av både huvudmännen och medarbetarna att förvalta dessa tjänstepensioner.

Prometheus - framtiden och utmaningar

Prometheus är en medlemsorganisation som "ägs" av dess sparare/medlemmar vilka representeras av ett fullmäktige. Fullmäktigeledamöterna tillsätts av Huvudmannaförbundet (HF) och Medarbetareförbundet. Tjänstepensionerna som vi förvaltar är kopplade till de kollektivavtal som HF har med parterna samt det medarbetaravtal som finns med Fora. Denna fråga kommer att vara central under våren 2017 i och med de kollektivavtalsförändringar som sker när HF avser att gå samman med Arbetsgivaralliansen.

Ju fler som väljer Prometheus som tjänstepensionsförvaltare och ju fler verksamheter som har Prometheus som grundval, desto bättre kan vi klara våra framtida utmaningar, ge en bra ränta, skapa utrymme för att sänka avgifterna och finnas kvar som det hållbara valet av tjänstepension! Vi arbetar vidare med uppsökande verksamhet och besöker gärna din arbetsplats för att informera om oss och de möjligheter som finns att välja Prometheus som pensionsförvaltare!

Tack vare den goda ökningen av medlemmar och Grundval under 2016, tar vi ett första steg till att sänka premieavgiften från 2018. Detta beslut ska fattas av fullmäktige i maj 2017.

Det nya regelverket med förslag på att pensionskassorna genom ett enkelt förfarande ska kunna övergå till "Tjänstepensionsinstitut" är ännu inte klart. Som understödsförening omfattas vi inte av de nya Solvens 2 reglerna som gäller för övriga livbolag. Vid utgången av 2019 ska allt vara klart och vi kan räkna med att vi får ett utökat rapporteringskrav med tuffare trafikljuster samt ökat krav på kapitalbas. För att klara av kommande utmaningar behöver Prometheus fortsatt ökad tillströmning av Prometheusväljare och Prometheus som grundval i verksamheterna.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Understödsföreningen Prometheus (816400-4148) avger härmed årsredovisning för 2016

PENSIONS KASSAN PROMETHEUS

Understödsföreningen Prometheus förvaltar och administrerar traditionella pensionsförsäkringar för medarbetare i verksamheter anslutna (medlemmar) i Huvudmannaförbundet samt tidigare anslutna verksamheter och några verksamheter med samma idégrund. Pensionspremierna betalas in till Prometheus enligt gällande kollektivavtal.

Föreningen är ömsesidig och den juridiska formen är understödsförening/tjänstepensionskassa. Kassans ömsesidighet gör att det inte finns vinstintressen utan överskott tillfaller medlemmarna i form av återbäring.

Verksamheten startade 1998 genom ett initiativ av Huvudmannaförbundet och Medarbetareförbundet vilka tillsätter Fullmäktigeledamöterna.

Prometheus har sitt säte i Stockholm samt kansli på Lilla Nygatan 13 i Gamla Stan. Föreningen har två deltidsanställda medarbetare; en operativ Vd och en ekonom/pensionshandläggare. All kapitalförvaltning sköts av Prometheus genom Vd och styrelse.

PRODUKTER

Pensionskapitalet förvaltas på samma sätt - traditionell förvaltning - oaktat vilken produkt det gäller. Det finns heller ingen försäkringsteknisk skillnad i livslängdsantagande mellan män och kvinnor i någon av produkterna.

Tjänstepension (T)

Pensionspremier som grundar sig på ett individuellt val, lokalt kollektivavtal om Grundval Prometheus eller som extrapremie enligt lokalt/centralt kollektivavtal. Huvudmannen/arbetsgivaren ansvarar för att reglera premien till Prometheus enligt gällande kollektivavtal. Det individuella valet av Prometheus genom lokalt kollektivavtal ersätter valet hos Fora.

Avtalspension SAF-LO (SL)

Pensionspremier som tidigare har betalats in av huvudmannen till Prometheus genom ett individuellt val hos Fora. Prometheus var valbart hos Fora mellan 2003 och 2008.

Privatpension (P)

Pensionspremier som betalas in av medlemmen själv. Denna pensionsförsäkring är från 2016 stängd för nytecknande och inbetalningar då inkomstskattelagen inte längre medger skatteavdrag för detta sparande. I de fall medlemmen har en enskild firma kan premieinbetalningar dock fortsatt göras.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET

Den låga räntan under året har varit en utmaning som framför allt givit en mycket hög försäkringsteknisk avsättning. Prometheus har lämnat särskilda rapporter till FI pga av Rött Ljus i Trafikljustesten i mars. Detta ledde till nödvändiga stora omallokeringar till mer räntebärande tillgångar för att kunna uppnå Grönt Ljus i testet, vilket också skedde. Trafikljusrapporterna Q3 och Q4 gav Grönt Ljus med marginal.

Under andra halvåret 2016 (och fortsatt våren 2017) har den stora frågan handlat om Prometheus framtid. I och med att Huvudmannaförbundet valt att omförhandla kollektivavtalen och närma sig ett samgående med Arbetsgivaralliansen, påverkar det både föreningens stadgar och möjlighet att få fortsatta premieinbetalningar från huvudmännen anslutna till Huvudmannaförbundet. Då denna fråga inte ägs av Prometheus har styrelse och Vd inte kunnat påverka detta annat än genom samtal med parterna. Parterna, inklusive Arbetsgivaralliansen är dock helt för en lösning i kollektivavtalen som innebär att valmöjligheten Prometheus kvarstår.

Prometheus har sedan flytten till lokalerna i Gamla Stan hyrt ut kontorsrum till Huvudmannaförbundets kansli. I september flyttade de till Arbetsgivaralliansens lokaler.

Annika Miller, kansliet

Finansiell information

RESULTATET

Prometheus resultat per 2016-12-31 uppgick till 2 420 850 kr efter skatt (12 206 440 kr).

DRIFTSKOSTNADER

De löpande kostnaderna består av kostnader hänförliga till fastighetsförvaltningen samt driftskostnader i försäkringsrörelsen. Då Prometheus inte längre innehar några fastigheter, är de enda kvarvarande fastighetsrelaterade kostnaderna numera kostnad för uthyrning av Brf-lokalen i Täby samt andrahanduthyrningen till Huvudmannaförbundet. Totala driftkostnader 2016 var 2 173 tkr (2 034). Denna post inkluderar även den egna administrationen, kapitalförvaltningen samt kostnader för aktuarie och revisorer.

NYCKELTAL

Garanterad ränta

Den garanterade räntan är den räntesats som försäkringskapitalet räknas upp med vid varje enskild premieinbetalning. Den garanterade räntan är en del av de åtaganden som beräknas i försäkringstekniska avsättningen (FTA). Råntenivåer för garanterad ränta beror på när premien är inbetald och varierar över tiden enligt nedan tabell.

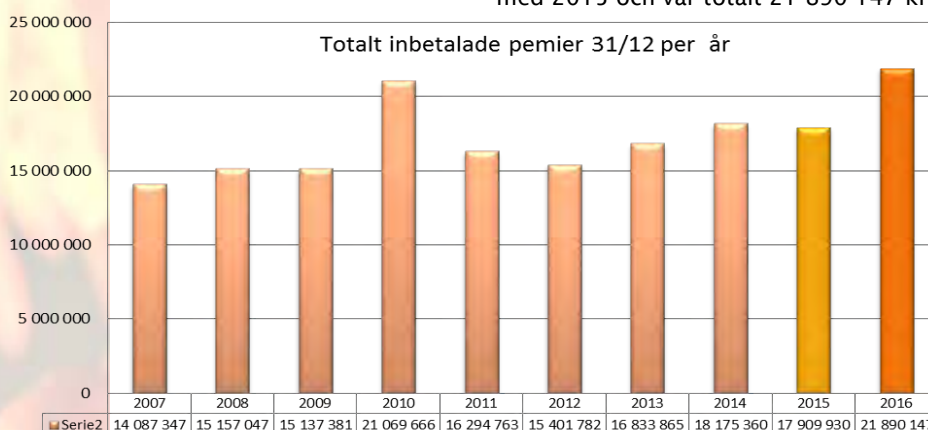
Total ränta per år på insatt pensionskapital			
AR	Garanterad	Aterbärning	Total ränta
2007	1,5 %	4,0 %	5,5 %
2008	1,5 %	2,0 %	3,5 %
2009	1,5 %	3,5 %	5,0 %
2010	1,5 %	3,5 %	5,0 %
2011	1,5 %	1,5 %	3,0 %
2012	1,5 %	1,5 %	3,0 %
2013	1,5 %	2,5 %	4,0 %
2014	1,5 %	3,5 %	5,0 %
2015	1,0 %	3,0 %	4,0 %
2016	1,0 %	2,0 %	3,0 %

Aterbäringsränta

Aterbäringsräntan styrs dels av avkastning på förvaltat kapital och dels av konsolideringspolicyn. Överskott i Prometheus verksamhet skall, när medel finns i överskottsfonden, tillfalla samtliga medlemmar.

Aterbäringsräntan följs upp av föreningens aktuarie. Aterbäringsränta beslutas av styrelsen i december varje år och meddelas på fullmäktigemötet.

Av 2016 års utbetalda pensioner i Prometheus om 6 477 tkr (5 487 tkr) var 913 tkr (699 tkr) utbetalad återbärning.

Aterbärningen tas direkt ur konsolideringsfonden och redovisas över balansräkningen medan utbetald garanterad pension redovisas i resultaträkningen.

Efter diskussion med aktuarien beslutade styrelsen i december att den totala räntan (återbäringsräntan), inklusive den garanterade räntan, för perioden 2016-01-01 tom 2016-12-31 sattes till 3,0 % före avkastningsskatt och kostnader. Den valda återbäringsräntan innebär att konsolideringsgraden om 113 % ligger inom konsolideringsintervallet enligt konsolideringspolicyn, dvs mellan 100 och 120 %.

Kollektiv konsolidering

Med kollektiv konsolidering avses tillgångarnas marknadsvärde minskat med finansiella skulder, dvs konsolideringskapitalet, i förhållande till summan av försäkringstekniska skulder och allokerade återbäringsmedel.

Enligt Konsolideringspolicyn ska konsolideringsgraden ligga mellan 100 och 120 % och normalnivån på 110 %. Det kollektiva konsolideringskapitalet 2016-12-31 uppgår till 31 191 tkr (21 170). Den kollektiva konsolideringsgraden uppgår per 2016-12-31 till 113 % (109).

Solvensläget

Prometheus solvens påverkas i hög grad av det ränteläge som råder när de försäkringstekniska avsättningarna marknadsvärderas. Åtagandena har långa löptider med pensionsutbetalningar som ligger långt fram i tiden. När dessa ska marknadsvärderas till lägre ränteläge innebär det ett ökat solvenskrav.

Solvens visar förhållandet mellan tillgångar och försäkringstekniska avsättningar (FTA). Prometheus solvens var vid utgången av året 120 % (120 %).

Regelverket kräver att försäkringsbolag (och pensionskassor) har kapital för att täcka de garanterade åtagandena gentemot försäkringstagarna samt en extra buffert. Detta mäts genom solvenskvoten. Solvenskvoten definieras som Prometheus kapitalbas i relation till den kapitalbas som krävs dvs. erforderlig solvensmarginal. Prometheus solvenskvot innebär att föreningen har mer kapital än vad regelverket kräver och kvoten uppgick till 4,6 (4,9) vid årets utgång.

För Prometheus innebär solvenskravet att kapitalbasen, dvs. eget kapital exklusive immateriella tillgångar, ska uppgå till minst fastställt garantibelopp (solvensmarginalen). Garantibeloppet uppgick under 2016 till 3,7 miljoner EUR, vilket motsvarade ett garantibelopp på 36,48 mkr med en eurokurs på 9,86. Prometheus uppfyllde kraven på garantibelopp per 2016-12-31.

PREMIEINKOMSTER

Premieinbetalningarna 2016 ökade med 22 % jämfört med 2015 och var totalt 21 890 147 kr.

Tjänstepension

Den totala premieinbetalningen 2016 var 21 863 tkr, jämfört med 17 851 tkr år 2015. Den rekordhöga premieintäkten 2016 visar också att fler verksamheter har Grundvalet Prometheus, fler verksamheter har betalat in sina extrapremier till Prometheus och att fler individuella val av Prometheus har gjorts under året.

Avtalspension SAF-LO

Endast retroaktiva premier kan vara aktuella i denna försäkring, då Prometheus inte längre är valbart i Fora. Inga premier har betalats in under 2016.

Privat pension

Totala premieinbetalningar under året var 27 tkr (44) och endast för de medlemmar som har enskild firma. Minskningen i premieinflödet beror på de ändrade skattereglerna som trädde i kraft 2015.

PENSIONSUTBETALNINGAR

I december 2016 betalade föreningen ut tjänstepensioner till 347 medlemmar (315 per 151231). De totala pensionsutbetalningarna 2016, inklusive återbäringskapital och exklusive kapitalflytt var totalt 7 390 tkr, jämfört med 6 186 tkr år 2015.

Vi har fortfarande ett förhållandevis litet antal pensionärer under utbetalning i föreningen. Många väljer också att skjuta upp utbetalningsstarten och ha en kortare utbetalningstid än livsvarigt. Utbetalningarna

ökar i en allt snabbare takt. År 2020 beräknas utbetalningarna ha fördubblats jämfört med 2016.

FLYTT AV PENSIONS-KAPITAL

Flytt av kapital Tjänstepension

Under 2016 har ingen begäran om flytt av den direktinbetalade tjänstepensionen (T) inkommit.

Flytt av kapital Avtalspension SAF-LO

Under 2015 inkom begäran om flytt av pensionskapital inom Avtalspension SAF-LO från Prometheus till annan av Fora upphandlad pensionsförvaltare gällande en försäkring. I februari 2016 genomfördes flytten av försäkringen i enlighet med reglerna i stadgarna. Det flyttade pensionskapitalet var totalt 3 971 kr och flyttavgiften var 733 kr, vilken drogs från pensionskapitalet före flytten.

Under 2016 inkom begäran om flytt gällande tre försäkringar, vilka flyttas under februari 2017.

Flytt av kapital Privat pension

Under 2016 har ingen begäran om flytt av privat pension (P) inkommit.

FÖRSLAG TILL DISPOSITION AV ÅRETS RESULTAT

Styrelsen och Vd föreslår att årets överskott på 2 420 850 kr läggs till överskottsfonden. Överskottsfonden uppgår därefter till 42 273 272 kr.

Icke finansiell information

MEDARBETARE

Föreningen har under året haft 2 (2) deltidsanställda. Föreningens Vd är sedan den 16 maj 2007 Maria Rehnborg. Från sept 2015 har Vd anställning hos Prometheus på 80 %. Annika Miller som arbetar med ekonomi och försäkringsadministration är anställd sedan i maj 2013 med tjänstgöringsgrad 70 %.

Administration

Föreningens kansli i lokalen på Lilla Nygatan 13 i Gamla Stan, Stockholm. Lokalen hyrs av Ekobanken och Prometheus hyr i andra hand av Ekobanken. Fram till i september 2016 hyrde Prometheus ut rum till Huvudmannaförbundet.

Prometheus är medlem i arbetsgivarföreningen Huvudmannaförbundet.

IT-systemet PensAd

IT-systemet PensAd har fortsatt vidareutvecklats och finjusteringar har under året gjorts vad gäller kopplingen till Minpension som startade upp hösten 2014. PensAd har byggts upp av Brüggemann System AB och de sköter även programutvecklingen enligt det supportavtal som Prometheus har med dem.

Web-applikationen för inrapportering av premier från huvudmännen har också vidareutvecklats med hjälp av Brüggemann System AB under året. Användning av verktyget bland huvudmännen har ökat under året, vilket underlättar för båda parter vad gäller avstämningar och kontroller.

ERSÄTTNINGSPOLICY, ERSÄTTNINGAR OCH FÖRMÄNDER TILL NYCKELPERSONER

Styrelsen har upprättat en ersättningspolicy som följs. Policyns syfte är att minimera risktagande och begränsa intressekonflikter.

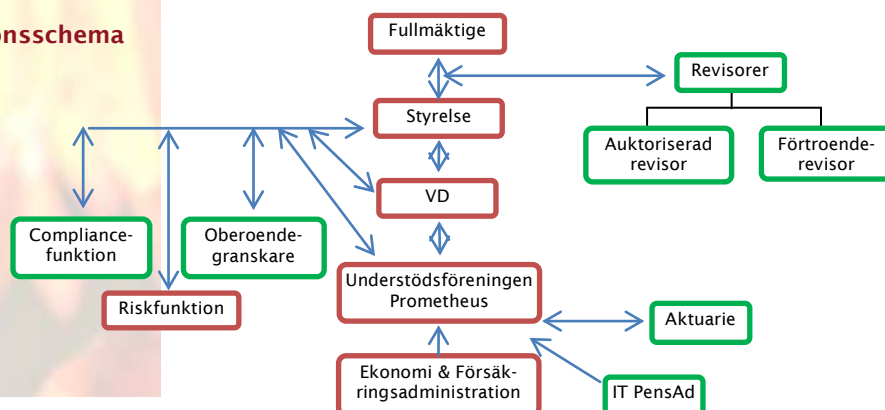
Alla medarbetare (Vd och ekonomi/ försäkringshandläggaren) erhåller fast månadslön med tjänstpension enligt gällande kollektivavtal och kompletterande anställningsavtal. Inga bonusprogram eller rörliga ersättningar finns. Prometheus tillämpar genom lokalt kollektivavtal Grundvalet Prometheus gällande tjänstepensionsförvaltare.

Vd har 4 månaders uppsägningstid och ekonomen har uppsägningstid enligt kollektivavtal.

Styrelsen har ett fast arvode baserat på prisbasbeloppet aktuellt år, där ordförande har 1 basbelopp och övriga ledamöter 0,5 basbelopp. Utöver detta utgår inga rörliga ersättningar eller pensioner.

Nyckelpersoner i ledande ställning är de som har befogenheter för planering, ledning och styrning av föreningens verksamhet samt styrelseledamöter. Som nyckelperson i ledande ställning räknas Prometheus Vd.

Organisationsschema

LEDNING, STYRELSE

Ledningsfunktioner och granskning

Styrelsen har under året haft 9 protokollförda styrelsemöten samt ett strategimöte. Utöver detta har styrelsen även haft möten med arbetsgivarföreningen Huvudmannaförbundet (HF) med anledning av deras flytt och de förestående förändringarna kollektivavtalen. Ordinarie fullmäktigesammanträde hölls den 26 april 2016 på Lilla Nygatan 13.

Samtliga styrdokument som rör ledningsfunktioner, kontroll och granskning i enlighet med Finansinspektionens författningssamlingar är upprättade och även tillställda Finansinspektionen samt revisorerna. Alla dokumenten har gått igenom och uppdaterats/kompletterats där behov funnits.

Under 2016 har Regelgruppen bestående av Vd (riskkontroll), oberoendegranskaren (Camilla Björklind), compliance (Bengt Tedenmyr) samt den externa resursen som arbetar med compliance i Ekobanken (Ilve Steiber) träffats ett flertal gånger för att tillsammans diskutera Prometheus risker.

Oberoendegranskningen av utvalt projekt utgjordes av kontroll av utlåningsverksamheten. Den externa Oberoendegranskaren har till styrelse och Vd rapporterat sin riskgranskning i april och december 2016.

Genomgång samt rapport kring regelefterlevnaden (Compliance) för verksamhetsåret 2016 gjordes också enligt plan och lämnades till styrelsen i april och december 2016.

Riskanalys och riskrapport har lämnats av riskansvarig och presenterats för styrelsen i april och december 2016.

Styrelsen

Styrelsen utses av Fullmäktige på förslag av parterna Huvudmannaförbundet (HF) och Medarbetareförbundet (MeF). Ledamöterna representerar på så vis både huvudmännen/arbetsgivarna och medarbetarna/medlemmarna. Styrelsen består av 4 ledamöter och 2 suppleanter där ordinarie väljs för 2 år och suppleanter för 1 år. Styrelsens sammansättning var den samma 2016 som 2015.

Vi beklagar förlusten av vår mycket kompetenta ledamot Britt-Marie Lund som lämnade jordelivet i maj 2016. Styrelsen valde här att låta suppleanten Gunilla Christiansson gå in som ordinarie fram till Fullmäktigemötet 2017.

Revisorer

Revisorer under 2016 har varit auktoriserade revisorer Gunilla Wernelind (ordinarie) och Anders Malmeby (suppleant). Båda företrädar revisionsfirman KPMG AB.

Förtroenderevisorer under 2016 var Siv Frögren (ordinarie) och Camilla Venemyr (suppleant).

Styrelsen

Jan-Erik Laurén

Ordförande, Utsedd av MeF
Auktoriserad redovisningskonsult, driver Redovisningsfirman RK Lauréns och är ledamot i flera styrelser inom vård, skola, omsorg.
Jan-Erik har varit med i styrelsen sedan 2007.

Marie Wallin Carlbom

Vice ordförande, Utsedd av HF
Verksam i Varma Sverige AB och ledamot i olika styrelser.
Marie har varit med i styrelsen sedan 2011.

Ivar Heckscher

Ledamot, Utsedd av MeF
Styrelseledamot i Vårdinge By och Vårdinge Folkhögskola
Ivar har sina rötter i Waldorfpedagogiken och erfarenheter från olika områden såsom Cirkusutbildning och Ekobankens fullmäktige.
Ivar har varit med i styrelsen sedan 2000.

Britt-Marie Lundh

Ledamot fram till maj 2016
Utsedd av HF

Per Hallström

Suppleant, Utsedd av MeF
Ombud på Medarbetareförbundet
Per har tidigare varit verksam som biodynamiker, skogshuggare och Waldorfpedagog under många år. Numera centralt fackligt ombud för Medarbetareförbundet.
Per har varit med i styrelsen sedan 1998.

Gunilla Christiansson

Suppleant, Utsedd av HF
Gunilla är civilekonom och har bl a arbetat som Waldorflärare.
Gunilla har varit med i styrelsen sedan 2008.

Fullmäktige 2016

Fullmäktige utses av Huvudmannaförbundet (HF) och Medarbetareförbundet (MeF) och består av 10 ordinarie och 4 suppleanter.

En fullmäktigeledamot representerar medlemmarna i Prometheus och är också själva medlemmar i Prometheus. De verksamheter som finns angivna nedan är medlemmens arbetsplats vars huvudman är medlem i arbetsgivarförbundet Huvudmannaförbundet. Fullmäktiges sammansättning på fullmäktigemötet 2016-04-26 var:

Ordinarie ledamöter utsedda av MeF:

MeF-styrelse, pensionär
Klaus Dürhagen fr 2014-06-04 (*suppleant 090507*)

MeF-styrelse
Anita Hägg fr 2015-05-05 (*suppleant 140604*)

MeF styrelse
Helena Yli-Koski fr 2009-05-07

Auris
Konrad Breidenstein fr 2015-05-05

Johannes Waldorfförskolor:
Rocio Anturi fr 2016-14-26

Suppleanter utsedda av MeF:
Ann-Kristin Nilsson fr 2015-05-05
Andrew Zebsda fr 2014-06-04

Ordinarie ledamöter utsedda av HF:

Ekobanken
Åsa Grönlund fr 2013-05-23

Skillebyholm
Nora Koker fr 2007-05-29

Järna Hälsan AB, HF styrelse
Rüdiger Neuschütz fr 2010-05-06

Ekobanken
Maria Flock Åhlander fr 2012-06-04 (*ord fr 2009*)

Hagastiftelsen
Katarina Laurén fr 2014-06-04

Suppleanter utsedda av HF:
Christina di Marco fr 2014-06-04 (*ord fr 130523*)
Ilve Steiber fr 2014-06-04 (*ordinarie fr 130523*)

ÖVRIGA FUNKTIONER

Aktuarie

Aktuarien ansvarar för alla aktuariella beräkningar och analyser. Aktuarien Tao Xu utför detta uppdrag genom sitt företag Tao X Actuary Advisory AB.

Compliance, Oberoendegranskning, Riskkontroll

Compliance funktionen ansvarar för regelefterlevnaden i Prometheus verksamhet och rapporterar till Vd och styrelse. Funktionen är utlagd på Bengt Tedenmyr som utför uppdraget genom sin firma.

Riskkontrollen ansvarar för att övervaka, kontrollera och rapportera iakttagelser kring Prometheus riskhantering. Då Prometheus är en liten organisation har styrelsen valt att lägga uppdraget på Vd. Rapport görs till styrelsen och till Compliance samt Oberoendegranskaren.

Oberoendegranskningen övervakar, kontrollerar förenings kontrollfunktioner samt utför årligen ett granskningsprojekt i Prometheus. Rapport görs till Vd och styrelsen. Funktionen är utlagd på Camilla Björklind som utför uppdraget mot arvode.

FÖRSÄKRINGSVERKSAMHETEN

Tjänstepension

Understödsföreningen Prometheus har till uppgift att meddela kollektiv tjänstepensionsförsäkring och individuella tjänstepensionsförsäkringar för i huvudsak medarbetare i antroposofiskt orienterade verksamheter. Dessa försäkringar grundar sig på kollektivavtal mellan Huvudmannaförbundet (HF) och Medarbetareförbundet (MeF), Svenska Kommunalarbetsförbundet, Lärarnas Samverkansråd samt Vision.

Antalet tjänstepensionsförsäkringar ökade 2016 från 4 991 till 5 485 dvs 9,9 %. De individuella valen av Prometheus som förvaltare av hela tjänstepensionen ökade under 2016 med 8,3 % till 1 154.

Avtalspension SAF-LO

Fora är valcentral för pensionsvalet i "Avtalspension SAF-LO" och fördelar arbetsgivarnas premieinbetalningar i enlighet med de anställdas fria val. Per den 2016-12-31 förvaltade Prometheus totalt 966 (992) försäkringar sedan tidigare val inom Avtalspension SAF-LO. Minskningen beror på flytt av försäkringar, slututbetalade pensionsförsäkringar samt ett fåtal dödsfall.

Efter förändringen och upphandling av pensionsförvaltare i Fora, slöts 2009 en central överenskommelse mellan parterna om att lokalt möjliggöra valet av Prometheus genom undantag från basplanen i Avtalspension SAF-LO. Detta innebär att det fortsatt går att välja Prometheus som förvaltare av hela sin tjänstepension. Det individuella valet av Prometheus innebär att tjänstepensionen enligt basplanen lyfts ut från FORA och i stället löpande betalas in direkt till Prometheus av respektive arbetsgivare.

Grundvalet Prometheus genom kollektivavtal

2014 slöts ett centralt kollektivavtal mellan Huvudmannaförbundet och Medarbetareförbundet som medger en verksamhet att ha Prometheus som grundalternativ ("ickevalsalternativ"). Detta innebär att den medarbetare som inte aktivt väljer en pensionsförvaltare genom Fora, har Prometheus som pensionsförvaltare av hela sin tjänstepension. En verksamhet som vill tillämpa detta ska bekräfta detta genom ett lokalt kollektivavtal. Under 2016 ökade antalet verksamheter med Grundvalet från 4 till 21.

Privat Pension

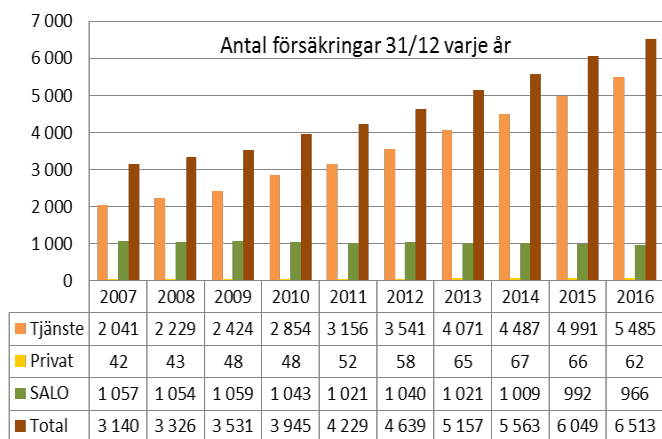
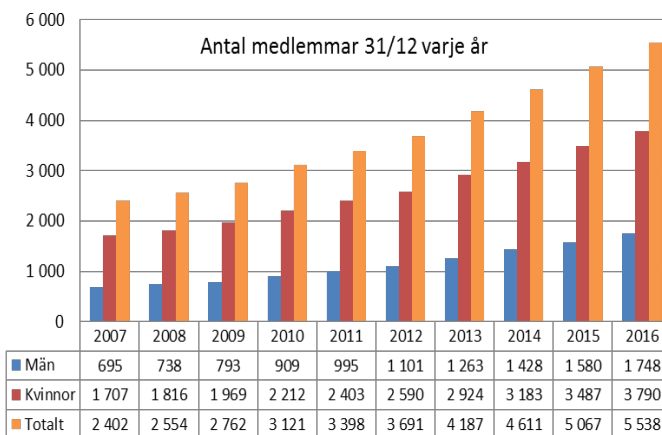
Understödsföreningen Prometheus förvaltar även ett fåtal privata pensionsförsäkringar. Antalet privata pensionsförsäkringar per 2016-12-31 var 62, dvs en minskning med 4 under året sluttutbetalade försäkringar jämfört med 2015 (66). Minskningen beror på de ändrade skattereglerna som trädde i kraft 2015. Eftersom skattereglerna radikalt ändrats, upphörde Prometheus under 2015 att nyteckna privata pensionsförsäkringar.

Medlems- och försäkringsutveckling

Det totala **medlemsantalet** (individer som har en eller flera försäkringar och som har minst en premieinbetalning) var vid årets slut 5 538 (5 067), en ökning med 9,3 % jämfört med 2015. Av medlemmarna är 68 % kvinnor. Denna fördelning har legat på mellan 67 och 70 % sedan Prometheus start. De åldersgrupper som ökar mest är medlemmar födda mellan 1970 och 1990.

Totalt antal **försäkringar** som föreningen förvaltade per 2016-12-31 var 6 513, jämfört med 6 049 år

2015, vilket är en ökning med 7,7 %. Av samtliga försäkringar är 34 % återbetalningsskyddade (försäkring med efterlevandeskydd) där kvinnor har en högre andel återbetalningsskydd jämfört med män.

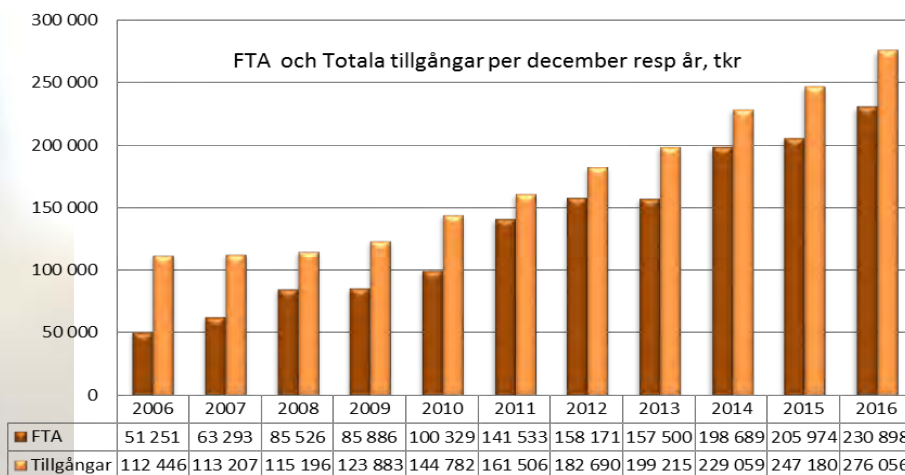
Försäkringsteknisk avsättning (FTA)

De försäkringstekniska avsättningarna beräknas för att kunna fastställa kapitalvärdet av Prometheus framtida utgifter för försäkringarna. Diskontering av kassaflöden följer Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2013:23) om försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringsteknisk avsättning. Finansinspektionen ger varje månad ut räntekurvan vilken aktuarien använder för denna beräkning av FTA.

Vid en ränteförändring i marknadsräntorna påverkas de försäkringstekniska avsättningarna mer än tillgångarna p.g.a skillnader i löptid. Ju lägre marknadsräntan är (och räntekurvan i beräkningen) desto högre blir FTA. I de försäkringstekniska antagandena finns även antaganden om omkostnader, dödlighet och avkastningsskatt. Även premieinflöde och pensionsutbetalningar påverkar avsättningarna (FTA).

Den försäkringstekniska utredningen har utförts av aktuarie Tao Xu. Utredningen visar att föreningens livförsäkringsavsättning uppgår till 230 898 tkr (205 974) vilket är en stor ökning jämfört med 2015. Den stora avsättningen beror främst på de extremt låga marknadsräntorna under 2016. Detta har påverkat föreningens resultat i en negativ riktning då avsättningen tas från resultatet.

KAPITALFÖRVALTNINGEN

Kapitalmarknader under 2016

Året präglades framför allt av extremt låga marknadsräntor, vilket skapade en del bekymmer för alla som arbetar med garantier och åtaganden som har lång löptid, dvs pensionskassor och livbolag. Enligt regelverket måste pensionskapitalet förvaltas/placeras till stor del i säkra räntebärande tillgångar, vilket i en lågräntemiljö inte ger så stor avkastning. Trots detta har Prometheus lyckats med en god avkastning utan att höja risknivån i placeringarna, mycket tack vare att en stor del av ränteportföljen består av egna hypotekslån.

Kapitalförvaltning - Placeringsriktlinjer

Understödsföreningen Prometheus tillgångar förvaltas enligt Prometheus fastställda placeringsriktlinjer, etiska regler och hållbarhetspolicy. Alla placerings-tillgångar screenas/kontrolleras vad gäller hållbarhet en gång per år av företaget GES.

De tillgångar som inte kan screenas av GES kontrollerar Prometheus själva och det är placeringar som inte är handlingsbara på en öppen marknad (inte börsnoterade).

Hänsyn tas till försäkringsåtaganden och med målet att uppnå en långsiktigt hållbar etisk avkastning. Prometheus följer reglerna för diversifiering och akt-samhet enligt Lag om Understödsföreningar och Försäkringsrörelselagen.

Under året har normalportföljens struktur omarbetats något och medger nu en större andel räntebärande tillgångar och egen utlåning.

Föreningens placeringstillgångar utökades under året med olika räntebärande papper (företagsobligationer, hypotekslån, räntefonder), aktier och aktiefonder. Prometheus sköter genom Vd och styrelse placering och förvaltning av tillgångarna och har ingen diskretionär förvaltning. Prometheus har ett rådgivande samarbete med några olika förvaltare vilka är Swedbank, Burenstam & Partner, Ohman Fondförvaltning, DNB samt Safe Return AB.

Förvaltningens mål

Målet för kapitalförvaltningen är att säkra tillgångarna. Därmed ska kapitalet bevaras till sin reella nivå mätt över en normal konjunkturcykel. Förvaltningen ska också generera en årlig avkastning som minst motsvarar inflationen plus den garanterade räntan till en acceptabel risk genom hållbara placeringar. Utöver detta minikrav eftersträvas en årlig avkastning över tid motsvarande inflation plus 4 %.

För att uppfylla målet har Prometheus en portfölj som är väldiversifierad mellan olika tillgångsslag och marknader. Tillgångsportföljen består av räntebärande tillgångar, svenska och globala aktier/andelar, fastigheter och alternativa investeringar.

Avkastning

Årets totalavkastning på kapitalet var 15 106 tkr (10 740) och årets direktavkastning på samtliga tillgångar var 8 460 (7 031) tkr. Det genomsnittliga totala förvaltade kapitalet var för året 260 705 tkr (237 452). Genomsnittlig totalavkastning är kapitalavkastning (realiserade vinster och utdelningar) samt värdeförändringar (orealiserade vinster) i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital. Direktavkastningen innefattar endast realiserade vinster och utdelningar.

Den genomsnittliga totalavkastningen på samtliga tillgångar uppgick till 5,79 % (4,52) och den genomsnittliga direktavkastningen uppgick till 3,25 % (2,96).

Avkastningen under 2016 var god, trots en volatil börs och den extremt låga marknadsräntan. Det goda resultatet beror delvis på att flera av våra tillgångar inom alternativa tillgångar inte är kopplade till börsens rörelser och marknadsräntorna på samma sätt som övriga tillgångar är. Alla placeringarna är avsedda att vara långsiktiga. Vd och styrelse stämmer dock löpande av alla placeringar och kan välja att sälja om placeringarna inte längre följer hållbarhetskraven eller av regulatoriska anledningar behöver omallokeras.

Avkastning (Tkr)				
	2016-12-31	2015-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Direktavkastning	8 460	7 031	8 760	5 291
Genomsnitt tot tillgångar	260 705	237 452	206 083	175 511
Direktavkastning i %	3,25 %	2,96 %	4,25 %	3,01 %
Totalavkastning	15 106	10 740	20 489	7 985
Genomsnitt tot tillgångar	260 705	237 542	206 083	175 511
Totalavkastning i %	5,79	4,52 %	9,94 %	4,55 %

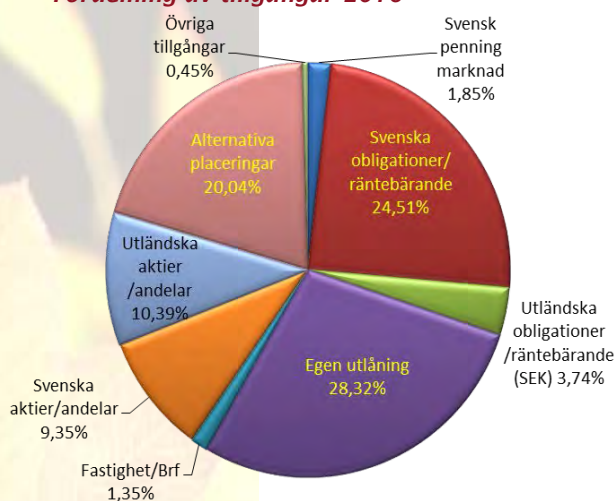
Kapitalförvaltning – normalportfölj och förändring

Tillgångarna hade per den 31 december 2016 ett marknadsvärde på 276 056 tkr (247 180). Det förvaltade kapitalet är fördelat enligt nedan tabell och diagram där förändringarna mellan åren är redovisade. Uppställningen följer tillgångsallokeringen enligt placeringsriktlinjerna och dess normalportfölj, vilka närmare beskrivs under respektive rubrik nedan.

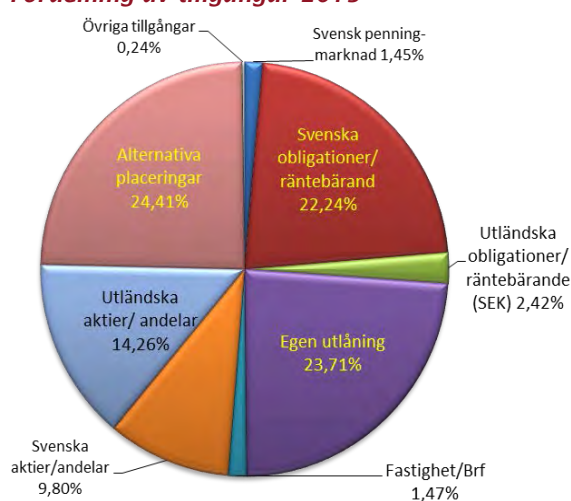
Till följd av tillsynskraven från FI skedde under en ökning av räntebärande tillgångar och framför allt Prometheus egna utlåning (hypotekslån). Detta innebar att styrelsen medvetet överskred normalportföljens maxgräns.

Tillgångsslag enligt tillgångs- allokerings normalportfölj	Förvalt kapital TKR 2016	% av totala tillgångar 2016	Förvalt kapital TKR 2015	% av totala tillgångar 2015	Normal- portfölj
Svensk penningmarknad	5 111	1,85	3 587	1,45	2,5 %
Svenska obligationer, räntepapper	67 672	24,51	54 978	22,24	25 %
Utländska obligationer (SEK), räntepapper	10 311	3,73	5 984	2,42	10 %
Hypotekslån	78 177	28,32	58 610	23,71	20 %
Fastigheter/Brf	3 725	1,35	3 625	1,47	5 %
Svenska aktier/andelar	25 817	9,35	24 221	9,80	7,5 %
Utländska aktier/andelar	28 674	10,39	35 259	14,26	10 %
Alternativa placeringar	55 326	20,04	60 334	24,41	20 %
Övriga tillgångar (fordringar mm)	1 243	0,45	581	0,24	-
TOTALT	276 056	100	247 179	100	100 %

Fördelning av tillgångar 2016

Fördelning av tillgångar 2015

SVENSK PENNINGMARKNAD

Dessa placeringar är likvida medel på olika bankkon-
ton samt tillfälliga likvida placeringar i korta räntebä-
rande papper såsom tex AMF-kort och är i första
hand avsedda för transaktioner. Bankräntan var 0 %
under 2016 varför denna del av portföljen inte ger
någon avkastning.

RÄNTEBÄRANDE RÄNTETILLGÅNGAR

Denna del består av Svenska och utländska räntebä-
rande tillgångar. En del av dessa är inte noterade på
offentlig marknadsplats (börs) men kan vid behov
säljas. De räntebärande tillgångarna genererade totalt
en avkastning på 6 104 tkr.

Svenska obligationer, räntebärande papper

Denna del består av Svenska stats- och kommunobli-
gationer, säkerställda bostadsobligationer, företags-
obligationer, förlagslån samt räntefonder.

Utländska obligationer, räntebärande papper

De utländska obligationerna utgör en väldigt liten
andel av Prometheus ränteportfölj och består av obli-
gationer utställda av ECB (Europeiska Centralbanken),
ett förlagslån i danska Merkur Andelskasse samt en
företagsobligation i norska Pioneer Public Properties
AS.

HYPOTEKSLÅN – EGEN UTLÅNING

Låneverksamheten består av hypotekslån mot säker-
het i fastighetsinteckningar inom 40-80 % av fastig-
hetens marknadsvärde samt ett i vissa fall lån mot
kommunal borgen, företagsinteckning eller aktier i

fastighetens AB. Löptiden på lånen är normalt 5 år
men några lån har en kortare löptid på 1 år. Räntan
är under löptiden fast och sätts med hänsyn tagen till
säkerheten, låntagarens finansiella situation, lånets
löptid och skall minst kunna täcka Prometheus garan-
terade försäkringsåtaganden plus en avkastning.

Prometheus utlåning vid årsskiftet var totalt 78 177
(58 610) tkr. En del av lånen som förfallit till lösen
under året har omsatts och då till bra räntenivåer.
Nettoutlåningen ökade med 19 567 mkr under 2016.
Ökningen var en medveten strategi då behovet av att
öka andelen räntebärande tillgångar under 2016 var
stort pga av ränteläget och Trafikljustestet.

Dessa lån kan inte handlas på en öppen marknad
varför de värderas enligt lånets nominella värde och
ger därför ingen värdeförändring. Direktavkastningen
på låneverksamheten var under 2016 mycket god och
genererade 3 479 tkr.

FASTIGHETER/BRF

Prometheus äger inte längre några fastigheter. Bo-
stadsrättslokalen i Täby ägs dock fortfarande och
räknas in i detta tillgångsslag. Den hyrs ut till Wal-
dorffskolan Lilla Freja. Lokalen ligger i ett växande
bostadsområde i Hägernäs varför tillgången inte an-
ses vara riskfylld. Lokalen värderas vid varje årsskifte
och värdet på tillgången har från anskaffningen ökat
något varje år. Hyresintäkter från Brf-lokalen samt
andrahandsuthyrningen av lokal till Huvudmannaför-
bundet räknas också in i denna tillgång. Den totala
avkastningen för året var 227 tkr.

AKTIER OCH ANDELAR

Denna del består av Svenska och utländska enskilda aktier och aktier/andelar i fonder. En del av dessa är inte noterade på offentlig marknadsplats (börs) men kan vid behov säljas. De som inte är noterade marknadsvärderas utifrån faktorer som senaste emissionskurs och kurs angiven i årsredovisning. Dessa aktietillgångar genererade totalt en avkastning om 5 297 tkr.

Svenska aktier/andelar

Placeringarna utgörs av aktier noterade och i ett fåtal fall av icke noterade Svenska aktiebolag samt andelar i aktiefonder. De direktägda aktierna handlas genom en rådgivande samverkanspartner i Safe Return och det mest intressanta köpet här är Solcells företaget Exeger AB. Fonderna handlas genom Öhman, Burenstam & Partner samt direkt genom Swedbank. Dessa placeringar genererar både direktavkastning i form av utdelning och reavinst vid avyttring samt en orealiserad värdeökning.

Nedan en förteckning över samtliga tillgångar i förvaltningsportföljen

Tillgångsslag	Marknadsvärde TKR	
Räntetillgångar; Stat, Kommun, bostad	2016	2015
Realränteobligation Staten 3104	19 660	18 127
Nominella Statsobligationer	11 075	11 376
Säkerställda bostadsobligationer	3 347	3 322
Kommunobligation Stockholms Stad	3 153	3 164
EIB obligation 201201 (SEK)	5 909	5 984
Kapitalgaranterade strukturerade produkter	24 738	30 954
Summa	67 882	72 927
Räntetillgångar; noterade fonder, obligationer	2016	2015
AMF Räntefond kort	411	0
Oscar Properties AB	3 896	3 830
NP3 Fastigheter AB	0	1 015
Arise Windpower AB	1 006	1 003
GreenBond Wallenstam	2 000	1 971
Carnegie Ftg-obligation	0	3 033
Corem Properties	1 012	0
Consilium AB	2 130	0
Magnolia Bostad	2 057	0
Oopus Group AB	5 129	0
Pioneer Public Properties	4 402	0
Serneke Group AB	3 075	0
Öhman Räntefond Kompassen	4 498	3 953
Öhman FRN-Fond	2 213	2 184
SEB Green Bond Fund	3 009	2 000
Summa	34 838	18 989
Räntetillgångar; onoterade	2016	2015
Förlagslån Ekobanken	1 000	1 000
Förlagslån Merkur	3 000	3 000
Summa	4 000	4 000
Aktier/andelar; noterade fonder	2016	2015
DNB Renewable Energy Fond	4 334	3 824
Öhman Hållbar Global	5 735	5 149
Öhman Hållbar Sverige	4 804	3 533
Robur Ethica Miljö Sverige	3 816	2 094
Talenten Aktiefond Mega Global	6 777	6 280
Öhman Gobal Sustainable Brands	0	430
Öhman Etisk Index Europa	0	3 262

Utländska aktier/andelar

Placeringarna utgörs av aktier i det Danska vindkraft-bolaget samt andelar i globala aktiefonder. Den direktägda aktien handlas genom Safe Return och fonderna handlas genom Öhman, Burenstam & Partner samt direkt genom Swedbank. Dessa placeringar genererar både direktavkastning i form av utdelning och reavinst vid avyttring samt en orealiserad värdeökning.

ALTERNATIVA PLACERINGAR

Detta är ett samlingsbegrepp i Placeringsriktlinjerna. Dessa investeringar finns redovisade i balansräkningen under andra rubriker och består av Förlagslån i Ekobanken och Merkur Bank, andelar i Ekobanken, Euroforest 3, Baltic Forest Fund, LRH Fastighets AB, samt kapitalgaranterade strukturerade produkter. Dessa tillgångar återfinns inom segmenten aktier/andelar och räntebärande papper.

Övriga tillgångar

Dessa tillgångar är kundfordringar vilka inte genererar någon avkastning.

FORTSÄTTNING NOTERADE ANDELAR		
SPP Emergin Markets SRI	0	1 598
SPP Global Topp 100 Ethical	0	8 791
Didner & Gerge Global	1 655	0
CB Fonder Save Earth (Euro)	5 244	4 940
Lannebo Utdelning	6 522	7 477
Summa	38 887	47 378

Aktier/andelar/fonder; onoterade	2016	2015
Ekobanken, andelar	5 590	4 792
LRH Fastighets AB	1 500	1 500
Euroforest 3 AB	0	13 528
Baltic Forest Fund	5 560	5 560
WPO Fastighet AB	539	2 127
WPO Nordic Real Estate Fastighet AB	4 690	3 980
Real Estate Fastighetsfond 2015B	1 670	985
FO Private Equity 2012&13 AB	1 200	862
FO Private Equity 2013&14 AB	1 231	949
Brf-lokal, Täby	3 725	3 625
Summa	25 705	37 908

Aktier/andelar; noterade bolag	2016	2015
Eolus Vind AB (B-aktie)	272	216
Euroforest 3 AB	13 938	0
Sandvik AB	0	296
Swedbank AB (A-aktie)	0	187
Handelsbanken	0	169
Ericsson B	0	329
Kungsleden	0	242
Wallenstam Fastigheter AB	0	204
Bioa Gaia AB (B-aktie)	75	70
Husqvarna AB (B-aktie)	0	280
Hexagon	0	95
Electrolux AB, ser B	0	123
Nokia - SEK	0	182
Concentric AB	0	321
Recycling AB	60	173
Atlas Copco AB	0	209
Sydsvenska Hem AB	3 060	0
Soltech Energy AB	148	0
Nibe Industrier AB	144	0
Infant Bacterial Therapeutics	1	0
Exeger AB	2 274	0
Vestas Wind System	237	0
Acando AB	0	103
Summa	20 209	3 199

SKULDTÄCKNING

Under 2016 har Prometheus rapporterat skuldtäckningen per 31 mars, 30 april och 31 maj till Finansinspektionen. Föreningen för register över samtliga innehav och de tillgångar som avser att täcka Prometheus åtagande gentemot försäkringstagarna. Skuldtäckningsgilla tillgångar ställs mot den försäkringstekniska avsättningen och dessa ska minst uppgå till 100 %.

Prometheus eftersträvar enligt gällande Skuldtäckningspolicy en skuldtäckningsgrad på minst 103 %. Per 2016-12-31 var skuldtäckningsgraden på 113 % (117 %) dvs. de tillgångar som finns i registret täcker mer än väl skulden.

Vissa tillgångar eller delar av tillgångarna kan enligt Finansinspektionens regelverk inte användas för skuldtäckning. Dessa är delar av fastighetsrelaterade tillgångar som inte får tas upp till sitt fulla värde samt delar av tillgångar som överskrider maxgränsen för enhandaengagemang. Övriga tillgångar såsom kundfordringar får inte heller användas för skuldtäckning.

Skuldtäckningsgrad		
	2016-12-31	2015-12-31
FTA (tkr)	230 898	205 974
Tillgångar totalt (tkr)	276 056	247 180
Skuldtäckningsbara tillgångar (tkr)	260 422	240 266
Skuldtäckningsgrad	113%	117%

FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING

Garantiräntan

På grund av det ihållande låga ränteläget och dess effekt på FTA, har Vd och styrelse tillsammans med aktuarien beslutat att till Fullmäktige 2017 föreslå en sänkning av den garanterade räntan. Detta är ett en försiktighetsåtgärd för att stärka upp Prometheus möjligheter att klara av framtida låga räntemiljöer och högre kapitalkrav från tillsynsmyndigheten.

Premieflöde

Under 2016 hade Prometheus ett historiskt bra premieinflöde och ökat medlemsantal, mest tack vare att många verksamheter under 2016 gick över till att ha Prometheus som Grundval. Denna trend fortsätter och runt årsskiftet tillkom ytterligare några verksamheter. Detta gör att föreningens framtidsutsikter är goda med ökade premieinflöden som stärker Pro-

metheus både finansiellt och som den större aktören som hållbara tjänstepensionskassa bland Huvudmannaförbundets medlemsverksamheter.

Valet av Prometheus och det lokalt kollektivavtalade Grundvalet är dock beroende av Huvudmannaförbundets (HF) centrala kollektivavtal och medarbetaravtalet hos Fora som medger undantaget från Basplanen i Avtalspension SAF-LO.

Regelverk

Den nya kommande förändringen angående övergången till Tjänstepensionsinstitut och dess kommande regelverk är fortsatt oklart, men avses träda ikraft under 2019. Det är dock tänkt att övergången ska kunna ske smidigt genom ett enkelt förfarande. Effekten av ett nytt regelverk och EU-direktivet är med stor sannolikhet att Prometheus får ett högre krav på kapitalbas och ett mer omfattande rapporteringskrav.

UPPLYSNINGAR OM VÄSENTLIGA HÄNDELSE EFTER ÅRETS SLUT

Administration

Från och med februari 2017 ökades Annika Millers tjänstgöringsgrad till 80 %.

Nya kollektivavtal och samgående mellan HF och Arbetsgivaralliansen

HF avser att gå samman med Arbetsgivaralliansen från 170701, vilket påverkar de centrala kollektivavtalen och Prometheus stadgar. Beslutet kommer att fattas på HF:s årsstämma 170511. Dessförinnan ska Pensionsnämnden på Fora också fatta beslut om det kollektivavtalade undantaget från Basplanen i Avtalspension SAF-LO kan flyttas över från HF till Arbetsgivaralliansen.

Styrelsen och Vd har under hösten 2016 och vintern/våren 2017 arbetat aktivt för att så långt det är möjligt stärka Prometheus ställning i kollektivavtalen inför samgåendet HF-Arbetsgivaralliansen och har lämnat in en motion till Huvudmannaförbundets årsstämma 2017.

Styrelsen och Vd ser positivt på samgåendet och vid ett positivt beslut av Pensionsnämnden finns goda framtidsmöjligheter för Prometheus.

INFORMATION OM RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

För information om risker och osäkerhetsfaktorer inom verksamheten se not 2.

Hållbarhetsredovisning

INLEDNING

Prometheus följer de Etiska reglerna, Hållbarhetspolicyn och Placeringsreglerna jämte aktuell lagstiftning samt Finansinspektionens föreskrifter gällande placering och förvaltning av pensionskapitalet.

Genom att öppet redovisa våra placeringar i Årsredovisning och på hemsidan tar Prometheus också ansvar för transparensen i verksamheten.

Prometheus största påverkan på miljö och samhälle sker genom hur vi placerar och förvaltar pensionskapitalet. Den egna verksamheten på kansliet med två deltidsanställda har även en viss påverkan men mer på en direkt nivå.

Vi redovisar nedan en sammanställning över hur Prometheus har tillämpat hållbarhetspolicyn och vilka resultat som uppnåtts.

KAPITALFÖRVALTNINGEN

Genom att Prometheus förvaltar tjänstpensionen på ett hållbart sätt enligt ESG-principerna, bidrar medlemmen/pensionsspararen, huvudmannen/ arbetsgivaren och Prometheus genom det placerade kapitalet till:

- En bättre miljö (miljö, Environment)
- Ett bättre samhälle (Social, Sociala)
- Samt att Prometheus förbinder sig till att sköta förvaltningen på ett ansvarsfullt sätt med en väl fungerande transparent verksamhetsstyrning enligt interna och externa regelverk (Governance)

För att säkerställa det etiska och hållbara i placeringarna enligt ESG, gör Prometheus årligen en genomlysning av dessa med hjälp av ett externt analysföretag specialiserat på etisk screening; GES.

Screening GES

Screeningen av innehaven per 2016-12-31 som GES genomfört under mars 2017 har som utgångspunkt en nolltolerans vad gäller fossila bränslen, vapen, tobak, pornografi, spel, korruption, mänskliga rättigheter, korruption samt miljöförstörelse. Detta är en ännu skarpare gräns än vad vi enligt våra Etiska regler och Hållbarhetspolicyn accepterar.

KANSLIETS VERKSAMHET

Miljö

Verksamheten på kansliet följer även **ESG-principerna**.

Vi tar ansvaret för vår direkta miljöpåverkan genom att:

- Vi väljer alltid det mest miljövänliga alternativet vid alla inköp av kontorsvaror, och -maskiner.
- Vid resor i tjänsten väljs i första hand tåg och kommunala transportmedel
- Källsortering tillämpas på kontoret
- Minimera energiförbrukning genom att använda energilampor, släcka kontorslampor när vi lämnar kontoret och stänger av kontorsmaskiner.
- Begränsar pappersförbrukning genom att i första hand använda digitala dokument och dubbelsidig utskrift.
- Intern kommunikation sker digitalt

Analysen visar att Prometheus totalt sett har en mycket ren och hållbar kapitalförvaltning. Det finns ett fåtal fonder i vår förvaltning som avviker något, där några av fondens bolag har en koppling till icke önskvärda områden som motsvarar mindre än 5 % av det ingående bolagets omsättning. Det betyder att innehavet av dessa avvikande bolag ligger långt under de gränser vi har i våra regler.

Åtgärder med anledning av screeningresultatet

Placeringarna på denna avvikande lista har styrelsen och vd analyserat för att bedöma om en avyttring är aktuell. Dessa är:

Nordea Hypotek, Bostadsobligation => korruptionsfrågor hos Nordea. Prometheus beslut är att sälja obligationen senast till hösten 2017.

Robur Talenten Aktiefond Mega Global (Sv Kyrkans fond) => 12 av fondens 91 bolag har viss koppling till icke önskvärda parametrarna motsvarande under 1 - 5 % av respektive företags omsättning och genom indirekt aktivitet. Prometheus beslut är att succesivt avyttra fonden fram till hösten 2017.

Robur Ethica Miljö Sverige => 6 av fondens 48 bolag har viss koppling till icke önskvärda parametrarna motsvarande under 1 - 3 % av respektive företags omsättning och genom indirekt aktivitet. Prometheus beslut är att behålla placeringen men med bevakning.

Lannebo Utdelningsfond => 1 bolag av 10 i fonden (Volvo) har indirekt koppling till vapen med mindre än 1 % av omsättningen. Beslutet är att behålla placeringen.

DNB Renewable Energy => Fonden har totalt 10 bolag. Fråga har ställts till DNB angående ett Kinesiskt bolag som är kopplat till kolkraft. DNB svarar att bolaget är Kinas största producent av vindkraft och bland världens största vindparksutvecklare. Företaget har dock andelar i ett kolkraftverk vilket motsvara 6 % av dess totala kraftproduktion. Beslutet är att behålla placeringen.

Öhman Hållbar Sverige => 4 av 23 bolag i fonden har indirekt koppling till oönskad aktivitet med mindre än 1 % av omsättningen och i ett fall 2-5 %. Beslutet är att behålla placeringen.

- Möjliggöra att få värdebesked via mejl. En ökning sker av de medlemmar/sparar som begär sitt värdebesked via mejl.
- Utveckla webverktyget för premierapportering och digitala mallar. Huvudmännen rapporterar huvudsakligen premier digitalt.

Samhälle (Social)

Prometheus vill verka för att ge individens möjlighet att kunna påverka "pengars" eller de ekonomiska resursernas inflytande i samhället, genom att låta Prometheus förvalta pensionskapitalet på ett hållbart sätt.

Genom att valet av Prometheus som förvaltare av pensionskapitalet finns i kollektivavtalen, finns möjligheten för medarbetarna att göra ett hållbart val av pensionsförvaltare.

Under 2016 ökade premieinflödet med 22 % till totalt 21 891 tkr och antalet medlemmar ökade med 9,3 % till 5 538.

Prometheus har under året även verkat för att denna valmöjlighet ska kvarstå i de nya förändrade kollektivavtalen.

Medarbetare

Prometheus ska vara en bra arbetsplats och en attraktiv arbetsgivare. Det interna arbetet ska ha former som stöder gemenskapsbildning, delaktighet, livslångt lärande med tillvaratagande av den enskildes kreativitet.

Vi tar ansvaret genom att

- Vi tillämpar kollektivavtal som inkluderar tjänstepension och avtalsförsäkringar
- Möjliggör flexibla arbetstider som underlättar för föräldraskapet
- Möjliggör egen påverkan över arbetsuppgifter och utformning av rutiner
- Erbjuder gruppsjukvårdsförsäkring och friskvårdspeng
- Erbjuder Företagshälsovård

Personalomsättningen i Prometheus lilla kansli är 0 och sjukfrånvaron under 2016 är 2 dagar.

Bolagsstyrning/Governance

Styrelsen och Vd följer interna policyer och externa lagar och regler samt är införstådda med att ledningsrollen är viktig för att fullgöra och upprätthålla en hållbar förvaltning. Vi tar självklart avstånd från korruption, mutor och bestickning.

Styrelsen får löpande rapporter om alla placeringar och aktiviteter i verksamheten. Alla nya placeringar bereds av Vd och beslutas av styrelsen eller av arbetsutskottet på uppdrag av styrelsen. Återrapportering sker vid varje styrelsemöte.

Lönsamhet

Vår övertygelse är att det är långsiktigt lönsamt att investera och spara etiskt och hållbart och att hållbara företag också genererar positiva värden till fler intressegrupper.

Totalavkastningen på Prometheus förvaltade tillgångar var för året 5,79 %. Det är en bra avkastning jämfört med OMXS30 (Stockholmsbörsens 30 största bolag) som hade en årsavkastning på 4,86 % och det bredare indexet Affärsvärldens Generalindex (OMXAFGX) på 5,7 %.

Alla medlemmar fick 2016 en total ränta om 3 % på sitt pensionskapital.

Medlemmarna/spararna får också genom att ge Prometheus förtroendet att förvalta sin tjänstepension flerdimensionella värden – ekonomiskt, socialt och ekologiskt.

Femårsöversikt

	2016	2015	2014	2013	2012
Medlemmar/Försäkringar:					
Tjänstepensionsförsäkring - direkt	5 485	4 991	4 487	4 071	3 538
Tjänstepensionsförsäkring - FORA	966	992	1 009	1 021	1 043
Privat pensionsförsäkring	62	66	67	65	58
Försäkringar totalt antal	6 513	6 049	5 563	5 157	4 639
Medlemsantal totalt	5 538	5 067	4 611	4 187	3 691
Flyttade försäkringar	1	5	2	3	3
Antal pensionärer	347	315	267	224	183
Antal dödsfall	9	9	10	2	9
Resultat (tkr)					
Premieinkomster	21 891	17 917	18 178	16 837	15 407
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	15 106	10 740	20 227	7 750	7 886
Försäkringsersättningar (Pensionsutbetalning)	-6 481	-5 782	-4 356	-3 367	-2 634
Driftskostnader, adm	-2 173	-2 034	-1 733	-1 919	-1 430
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	2 636	12 763	-8 878	19 972	2 591
Avkastningsskatt	-215	-557	-605	-410	-616
Årets resultat	2 421	12 206	-9 483	19 562	1 975
Ekonomisk ställning (tkr)					
Placeringstillgångar	269 701	243 011	224 872	190 743	169 882
Försäkringstekniska avsättningar	230 898	205 974	198 689	157 500	158 171
Kapitalbas	42 273	40 765	30 400	38 852	19 918
Kollektivt konsolideringskapital	31 191	21 170	21 900	8 630	8 545
Erforderlig solvensmarginal	9 236	8 239	7 900	6 300	6 327
Nyckeltal, % och tkr					
Kollektiv konsolideringsgrad	113	109	110	105	105
Totalavkastning samtliga tillgångar	5,79	4,52	9,94	4,55	4,62
Direktavkastning samtliga tillgångar	3,25	2,96	4,25	3,01	3,57
Genomsnittligt totalt förvaltad kapital	260 705	237 452	206 083	175 511	157 015
Förvaltningskostnadsprocent	0,83	0,86	0,84	1,09	0,91

Finansiella rapporter

RESULTATRÄKNING 1 januari - 31 december 2016

	<u>Not</u>	<u>20161231</u>	<u>20151231</u>
TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE			
Premieinkomst			
Premieinkomster	3	21 891	17 917
Kapitalavkastning, intäkter			
Total kapitalavkastning netto	4	9 898	20 156
Orealiserade vinster			
Totala orealiserade vinster	5	5 543	125
Försäkringsersättningar			
Totalt utbetalda försäkringsersättningar	6	-6 481	-5 782
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning		-24 924	-7 285
Driftskostnader			
Driftskostnader; adm	7,8	-2 173	-2 034
Kapitalavkastning, kostnader			
Total kapitalavkastning, kostnader	7,9	-1 118	-1 482
Orealiserade förluster			
Totala orealiserade förluster	5	0	-8 852
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		2 636	12 763
ICKE-TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		2 636	12 763
Avkastningsskatt		-215	-557
ÅRETS RESULTAT	16	2 421	12 206

Rapport över totalresultat	2016	2015
Årets resultat	2 421	12 206
Övrigt totalresultat	0	0
Summa totalresultat	2 421	12 206

Balansräkning 31 december 2016

	<u>Not</u>	<u>20161231</u>	<u>20151231</u>
TILLGÅNGAR			
Placeringstillgångar			
Andra finansiella placeringstillgångar			
- Aktier och andelar	10,11	84 804	88 486
- Räntebärande papper	10,11	102 720	91 915
- Förlagslån	10,11	4 000	4 000
- Lån med säkerhet i fast egendom	10,11	78 177	58 610
Andra tillgångar			
Kassa och bank		5 112	3 587
Övriga tillgångar		0	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter		1 170	501
Övriga förutbetalda kostnader o upplupna intäkter		73	81
SUMMA TILLGÅNGAR		276 056	247 180
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Överskottsfond		39 852	28 559
Årets resultat		2 421	12 206
Summa eget kapital		42 273	40 765
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	12	230 898	205 974
Andra avsättningar			
Aktuell skatteskuld		18	2
Skulder			
Övriga skulder		295	289
Köpta ej likviderade värdepapper		2 500	0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		72	150
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		276 056	247 180
STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE			
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Eventualförpliktelser		Inga	Inga
Åtaganden, låneutfästelse Alternativa Investeringar	15	0	2 000

Rapport över förändringar i eget kapital

	Överskottsfond	Årets resultat
IB 2015-01-01	38 741	-9 483
Föregående års resultatdisposition	-9 483	9 483
Utbetalad återbäring	-699	
Årets resultat / Tillika totalresultat		12 206
UB 2015-12-31	28 559	12 206
	Överskottsfond	Årets resultat
IB 2016-01-01	28 559	12 206
Föregående års resultatdisposition	12 206	-12 206
Utbetalad återbäring	-913	
Årets resultat / Tillika totalresultat		2 421
UB 2016-12-31	39 852	2 421

KASSAFLÖDESANALYS

2016-12-31 (tkr)

Den löpande verksamheten

Årets resultat före skatt	2 636	12 763
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	19 381	16 012
Betald skatt	-231	-605
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar i tillgångar och skulder	21 786	28 170
Utbetald utdelning (återbäring)	-913	-699
Förändring i övriga rörelsefordringar	-661	171
Förändring i övriga rörelseskulder	2 460	-622
Kassaflöde från den löpande verksamheten	886	-1 150

Investeringsverksamheten

Nettoinvesteringar i finansiella placeringstillgångar	-21 147	-26 866
Nettoinvesteringar i immateriella tillgångar	0	0
Förändringar av placeringar i byggnader & mark	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-21 147	-26 866

Årets kassaflöde

	1 525	153
Likvida medel vid årets början	3 587	3 434
Årets kassaflöde	1 525	153
Likvida medel vid årets slut	5 112	3 587

Justering för poster som inte ingår i kassaflödet:

Avskrivningar	0	0
Orealiserade vinster	-5 543	-125
Orealiserade förluster	0	8 852
Avsättning livförsäkringsfond	24 924	7 285
Övrigt	0	0
	19 381	16 012

Noter till de finansiella rapporterna

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Allmän information

Årsredovisningen avges per 31 december 2016 och avser Understödsföreningen Prometheus (pensionskassa) med organisationsnummer 816400-4148 med säte i Stockholm. Adressen är Box 2132, 103 14 Stockholm med besöksadress Lilla Nygatan 13.

Prometheus förvaltar och administrerar tjänstepensionsförsäkringar och en privat pensionsförsäkring för medarbetare anställda i verksamheter i huvudsak anslutna till arbetsgivarföreningen Huvudmannaförbundet.

Balansdagen är 31 december 2016 och årsredovisningen avser kalenderåret.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 11 maj 2017. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på fullmäktigemötet den 16 maj 2017.

Grunder för upprättande av rapporten

Årsredovisningen är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ARFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2008:26 inklusive ändringsföreskrifter) och Rådet för finansiell rapportering RFR 2. Understödsföreningen Prometheus tillämpar sk lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2008:26. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpats så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Nya standarder och förändrade standarder

Då Prometheus i dagsläget tillämpar FFFS 2008:26 med sådana ändringsföreskrifter som skett före den 31 mars 2011 och kommer att göra det så länge övergångsreglerna gäller är det oklart hur kommande regelverksförändringar kommer att påverka kassan.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS kräver att föreningens ledning gör bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

- Väsentliga uppskattningar och bedömningar har gjorts vid:
- Marknadsvärderingar av onoterade tillgångar

- Marknadsvärdering av egen utlåning (hypotekslån)
- Bedömningen av traditionella försäkringsavtal har gjorts för att fastställa om de har betydande försäkringsrisk

I not 14 visas antaganden som har skett för försäkringstekniska avsättningar och i not 13 visas olika värderingsmetoder för finansiella instrument som värderas till verkligt värde.

Valutatransaktioner

Föreningens funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental.

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser.

Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter eller Kapitalavkastning, kostnader.

Redovisning av försäkringsavtal

Försäkringskontrakt redovisas och värderas i resultat- och balansräkning i enlighet med sin ekonomiska innebörd. Samtliga avtal redovisas som försäkringsavtal. Klassificeringen baseras på att föreningen tar på sig en betydande försäkringsrisk i relation till försäkringstagaren.

RESULTATRÄKNINGENS POSTER

Premieinkomst

Som premieinkomst för Prometheus traditionella försäkringar, redovisas inbetalda belopp under räkenskapsåret per den dag premieinbetalningen skedde. Alla försäkringsavtal är premiebestämda och räknas enligt stadgarna som engångsinbetalningar.

Kapitalavkastning, intäkter

Posten Kapitalavkastning, intäkter avser avkastning på placeringstillgångar, utdelning på aktier och andelar, ränteutgifter, valutakursvinster (i de fall de förekommer), återförda nedskrivningar och realisationsvinster.

Kapitalavkastning, kostnader

Under Kapitalavkastning, kostnader redovisas kostnader för placeringstillgångar, kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster av och nedskrivningar samt realisationsförluster.

Driftskostnader

Med driftskostnader avses kostnader för anställda, lokalkostnader, IT-kostnader, avskrivningar på immateriella och materiella tillgångar samt andra verksamhetsrelaterade kostnader. Kostnaderna redovisas som kostnader när de uppstår.

Driftskostnader redovisas funktionsindelade som kostnader för administration och kapitalförvaltning. Driftskostnader avseende fastighetsförvaltningen är en kapitalförvaltningskostnad.

Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinster den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar förs tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas som Övriga intäkter.

Vid försäljning av Räntebärande värdepapper används FIFO metoden dvs. det äldsta pappret säljs av först. För aktievärdepapper används genomsnittsmetoden för beräkning av anskaffningspris. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag.

I utländska placeringar blir valutakurspåverkan en del av marknadsvärdet på placeringen.

Avkastningsskatt

Årets skattekostnad består av avkastningsskatt. Värde på nettotillgångarna belastas med avkastningsskatt. Nettotillgångarna multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan för året före beskattningsåret. Avkastningsskatten är sedan 15 %.

BALANSRÄKNINGENS POSTER

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar som förvärfvas av försäkringsföretaget redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Immateriella tillgångar avser systemutvecklingskostnader av internt utvecklade system och dessa är helt avskrivna.

Avskrivningsprinciper

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna är normalt 5 år, men omprövas vid behov. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning.

Placeringstillgångar/Finansiella instrument

Prometheus har som princip att värdera placeringsstillgångar, förutom lånefordringar, till verkligt värde via resultaträkningen (fair value option). Värde består av inköpspris exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader för dessa instrument kostnadsförs direkt som kapitalförvaltningskostnader.

KLASSIFICERING OCH VÄRDERING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

De finansiella instrument som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen (Fair Value Option), redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader (courtage och portföljarvode). Tillgångarna klassificeras i en hierarki som beror på det indata som används vid värderingen.

Placeringstillgångarna nivåindelade enligt följande tre olika värderingssätt:

Nivå 1: Verkligt värde bestäms enligt priser noterade på en aktiv marknad/offentlig handelsplats.

Nivå 2: Verkligt värde bestäms utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1.

Aktier/andelar klassade som nivå 2 är Baltic Forest AB, WPO Fastighet AB och WPO Nordic Real Estate Fastighets AB, Real Estate Fastighetsfond AB, FO Private Equity 12/13 AB och 13/14 AB samt andelar i Ekobanken. Räntebärande tillgångar som är klassade som nivå 2 är utlånade medel och förlagslån.

Värdering sker genom fastställande av kurs på bolagsstämma/årsredovisning eller fastställande av kurs vid nyemission. Aktier/andelar i dessa tillgångar är handlingsbara.

Nivå 3: Verkligt värde bestäms utifrån indata som inte är observerbara på marknaden.

Tillgångar som är klassade som nivå 3 är andelar i Bostadsrättsföreningen Hägernäs, Täby (brf-lokal) och aktier i LRH Fastighet AB. Värderingen av bostadsrättslokaler sker vid årsskiftet av auktoriserad mäklare. Värdering av aktier i LRH AB bestäms utifrån godkänd årsredovisning.

Verkligt värde i ovan nivåindelning framgår av not 13.

BERÄKNING AV VERKLIGT VÄRDE

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (courtage och portföljarvode) vid anskaffningstillfället. Sådana instrument återfinns i balansposterna Aktier och andelar samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som inte är noterade bestäms verkligt värde genom fastställande av kurs på bolagsstämma/årsredovisning eller fastställande av kurs vid nyemission. Sådana instrument är exempelvis icke noterade aktier och andelar som återfinns på balansposterna Aktier och andelar samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Byggnader och mark

Prometheus äger inte längre fastighetstillgång klassificerad som byggnad/mark.

Andra placeringstillgångar

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde via resultaträkningen. För onoterade aktier och andelar fastställs det verkliga värdet genom fastställande av kurs på bolagsstämma/årsredovisning eller fastställande av kurs vid nyemission. Ackumulerade värdeförändringar utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Utdelningar redovisas som erhållna utdelningar i posten kapitalavkastning, intäkter.

I denna post ingår även andelen i Bostadsrättsföreningen Hägernäs i Täby (Brf-lokalen), vilken värderas årligen genom mäklare.

Räntebärande papper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper (statsobligationer, företagsobligationer, säkerställda bostadsobligationer, kommunobligationer, räntefonder) värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Ackumulerade värdeförändringar för räntebärande instrument utgörs av skillnaden mellan upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde.

Periodisering av över- och -underkurser, upplupna ränteintäkter samt erhållna kupongbetalningar redovisas som ränteintäkt i posten kapitalavkastning, intäkter.

Förlagslån

Denna post består av de onoterade förlagslån Prometheus har i Ekobanken och Merkur Andelskasse. värderas som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Upplupna ränteintäkter och räntebetalningar redovisas som ränteintäkt i posten kapitalavkastning intäkter.

Utlåning

Lån med säkerhet i fast egendom (hypotekslån) eller med annan form av säkerhet, värderas som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Upplupna ränteintäkter och räntebetalningar redovisas som ränteintäkt i posten kapitalavkastning intäkter.

EGET KAPITAL

Eget kapital består av balanserade vinstmedel och konsolideringsfond. Konsolideringsfond är medel som genom beslut av styrelsen fördelas ut på de försäkrade/medlemmarna genom fastställd återbäringsränta. Detta kapital är en del av Prometheus riskkapital till dess att de tilldelas medlemmarna. Årets resultat förs till konsolideringsfonden samt utbetald återbärning.

Överskottsfond

Överskottsfonden innehåller de konsoliderade överskottsmedlen för traditionella försäkringar.

Försäkringstekniska avsättningar / livförsäkringsavsättning

De försäkringstekniska avsättningarna (FTA) utgör kapitalvärdet av föreningens garanterade åtaganden.

Storlek på reserven (avsättningen) är lika med nuvärdet på föreningens framtida pensions- eller försäkringsutbetalningar. Diskonteringsräntan som används för räntekurvan tas fram enligt Finansinspektions föreskrifter FFFS 2013:23 och den av FI publicerade räntekurvan har använts. Avsättningarna innehåller även antaganden om ränta, dödlighet och kostnader. Förutom framtida ränta har antaganden om framtida dödlighet, driftskostnad och skatt beaktats vid beräkning av livförsäkringsavsättningar.

Samtliga dödlighetsantaganden som görs för tjänstepensionerna har alltid varit könsoberoende. Sedan 2012-01-01 är även de privata pensionerna könsoberoende.

Not 14 redovisar de försäkringstekniska avsättningarna.

Återbäringsränta

Försäringsskapitalet ökar med återbäringsräntan som Prometheus vid varje tidpunkt tillämpar. Återbäringsräntan bestäms utifrån den faktiska avkastningen på försäkringstillgångarna med hänsyn till föreningens konsolideringspolicy. Aktuella återbäringsräntor redovisas i förvaltningsberättelsen.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Här redovisas fordringar avseende räntor på Prometheus egna hypotekslån och övriga upplupna ränteintäkter, samt fordringar för debiterade hyror. Övriga förutbetalade kostnader i administrationen redovisas även här.

Andra avsättningar

Här ingår endast Aktuell skatteskuld, dvs avsättning för avkastningsskatten.

Skulder

Här ingår posten övriga skulder som innefattar leverantörsskulder samt innehållen källskatt och sociala avgifter. Köpta men på balansdagen inte likviderade värdepapper redovisas också här. Dessa värderas till verkligt värde på affärsdagen.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Denna post avser främst periodisering av driftskostnader.

Tjänstepensioner för Prometheus medarbetare

Föreningens pensionsplaner för medarbetarnas tjänstepensioner är tryggade genom kollektivavtal samt kompletterade i anställningsavtal. Premier till avgiftsbestämda pensioner redovisas som en löpande kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom anställningen.

Eventualförpliktelser

Eventualförpliktelser utgörs av befintliga förpliktelser som hänför sig till inträffade händelser, vilka ej har redovisats som skuld eller avsättning. Anledningen är att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelserna eller att förpliktelsernas storlek inte kan beräknas med tillräcklig säkerhet.

Åtaganden avser kvarstående investering i placerings-tillgång enligt avtal.

KASSAFLÖDESANALYS

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod, dvs den utgår från resultatet före skatt och justerar för icke likvidpåverkade poster samt förändringar i balansräkningen som har påverkan på kassaflödet. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Likvida medel utgörs av banktillgångar.

Kassaflödesanalysen är uppdelad i:

- Löpande verksamhet består av premieinbetalningar och utbetalda försäkringsersättningar, driftskostnader, skatter samt köp av placeringsstillgångar.
- Investeringsverksamhet består av kassaflöden som uppkommer på grund av avyttring/förvärv av immateriella och materiella tillgångar

NOT 2 UPPLYSNINGAR OM RISKER

I organisationer som bedriver försäkringsverksamhet finns olika typer av risker som måste hanteras. Prometheus verksamhet bygger på ett medvetet risktagande inom såväl administration av försäkringar som inom förvaltning av kapitalet. Detta innebär att verksamheten exponeras för olika typer av såsom försäkringsrisker, finansiella risker, operativa risker och compliance risker. Riskerna utgörs av de osäkerhetsfaktorer som påverkar verksamheten.

Syftet med Prometheus riskhantering är att identifiera, mäta styra och rapportera de risker som kassan är exponerad för. Riskhanteringen bygger på definierade ansvarsområden och fungerande processer. Detta skapar förutsättningar för att verksamheten har ett kontrollerat risktagande och bedrivs på ett sunt sätt.

ORGANISATION OCH RAMVERK

Ansvar för en fungerande riskorganisation ligger ytterst hos styrelsen. Styrelsen fastställer årligen övergripande styrdokument i form av exempelvis placeringsriktlinjer, etiska regler, hållbarhetspolicy och riktlinjer för riskhantering och regelefterlevnad (compliance). Då Prometheus är en mycket liten organisation har styrelsen i särskilda instruktioner inom vissa ramar delegerat ansvaret för riskhantering till

Vd. Instruktionerna revideras årligen av styrelsen för att säkerställa att de korrekt återspeglar verksamheten.

Aktuarie; har till uppgift att säkerställa att försäkringstekniska avsättningar och beräkningsunderlag ger en så rättvisande bild som möjligt av pensionskassans åtagande.

Compliance funktionen; ansvarar för regelefterlevnaden i Prometheus verksamhet och rapporterar till Vd och styrelse.

Riskkontrollen ansvarar för att övervaka, kontrollera och rapportera iakttagelser kring Prometheus riskhantering. Rapporterar till styrelsen och till Compliance samt Oberoendegranskaren.

Oberoendegranskare; övervakar, kontrollerar föreningens kontrollfunktioner samt utför årligen ett granskningsprojekt i Prometheus. Rapport görs till vd och styrelsen.

Skuldtäckningsansvarig; ansvarar för att skuldtäckningsregister upprättas och löpande uppdateras.

Klagomålsansvarig; bemöter och följer upp klagomålsärenden från försäkrade/medlemmar, förmanstagare och arbetsgivare samt rapporterar och informerar styrelsen och Vd.

Riskkategorier

De identifierade riskområden som verksamheten är exponerad för är uppdelade inom följande kategorier:

Riskkategori	Beskrivning	Principer för riskhantering
Försäkringsrisker	Risken att verkligt utfall avviker från prognos och antaganden avseende dödlighetsrisk, flyttrisk, annullationsrisk, garantiränterisk, reservsättningsrisk (FTA) och driftskostnadsrisk.	Principerna för hantering av försäkringsrisker regleras huvudsakligen i Prometheus stadgar och i aktuella styrdokument.
Finansiella risker	Risker förknippade med placering och förvaltning av Prometheus tillgångar och marknadsvärdering av försäkringstekniska avsättningar (FTA) samt solvens- och likviditetsrisker.	Principerna för hantering av finansiella risker regleras huvudsakligen av Prometheus placeringsriktlinjer, skuldtäckningspolicy, etiska regler och FI:s krav enligt trafikljus.
Operativa och organisatoriska risker	Risker i intern kontroll, mänskliga fel, fel i arbetsprocesser och IT-system, informationssäkerhet mm. Risker förknippade med nyckelpersonsberoende. Ryktesspridning.	Principer för hantering av operativa risker regleras huvudsakligen av Prometheus styrdokument.
Compliance risker	Risken att Prometheus inte efterlever lagar, förordningar och andra externa föreskrifter samt policys, instruktioner och andra interna regler.	Principer för hantering av compliance risker regleras i av Prometheus policys och riktlinjer.

FÖRSÄKRINGSRISKER

Försäkringsrisker är de risker som är direkt kopplade till försäkringsavtalen och de identifierade områdena är följande:

- Dödlighetsrisk
- Flytträtt
- Reservsättning
- Annullationer
- Driftskostnadsrisk
- Garantiränterisk

Inga geografiska exponeringsrisker finns då alla försäkringar är tecknade i Sverige i SEK. Riskerna identifieras, kontrolleras och rapporteras av aktuarien.

Dödsfallsrisker

Dödsfallsriskerna för pensionsprodukterna med efterlevandeskydd består bl.a. av att dödligheten bland försäkringstagarna/medlemmarna i föreningen blir högre än de antaganden som använts vid reservavsättning. Dödlighetsresultaten följs löpande upp av aktuarien och kan uppdateras vid behov.

Livsfallsrisker

Livsfallsrisker består i att den faktiska dödligheten bland försäkringstagarna är lägre än den förväntade dödligheten enligt de antaganden som används vid reservavsättningen.

Tjänstepension direktinbetalad (T) av huvudmännen har 5 årig utbetalningstid men försäkringen kan ändras till upp till livsvarigt uttag innan utbetalningen påbörjas.

De fåtal privata pensionsförsäkringar (P) som Prometheus förvaltar har den utbetalningstid som bestämts vid tecknandet av försäkringen, minst 5 år och max livsvarig utbetalningstid.

Avtalspension SAF-LO (SL) är satt till livsvarig utbetalning, men kan ändras av försäkringstagaren innan utbetalningen påbörjas. Denna produkt utgör endast en mindre andel av de totala försäkringarna och minskar successivt då dessa inte sedan 2008 kan nytecknas eller fyllas på.

Enligt gällande regelverk definieras dödlighetsrisk som ökning i FTA om dödsfallsrisk minskar med 20 %. Värdet påverkas givetvis av förändringen av beståndets åldersstruktur.

Flytträtt

Fri flytträtt gäller för produkten Avtalspension SAF-LO enligt gällande avtal med Fora. Flytt kan endast ske till annan av Fora upphandlad pensionsförvaltare.

Möjlighet till flytt för övriga försäkringar finns enligt gällande stadgar efter medgivande av styrelsen.

Flyttavgift debiteras för alla produkter vid flytt till annan försäkringsgivare och dras från det flyttade kapitalet.

Reservsättningsrisk

Reservsättningsrisk är risken för att livförsäkringsavsättningarna värderas för lågt så att de inte räcker för att betala framtida pensioner. Den hanteras främst genom aktuariell analys och en noggrann kontinuerlig uppföljning av betalningsflöden. Aktuarien följer upp värderingen löpande.

FTA är ett nuvärde på förväntade framtida utbetalningar i samband med försäkringsfall. Diskonteringsräntan tas fram enligt FI:s föreskrift FFFS 2013:23.

Beräkningen av FTA sker utifrån de antaganden som finns i Prometheus stadgar och den av FI publicerade räntekurvan. Utöver dessa förändras FTA utifrån premieinkomster och utbetalningar av försäkringsfall, pensioner, återköp, flyttar etc.

Reservsättningsrisk		
	2016-12-31	2015-12-31
FTA (tkr)	230 898	205 974
Tillgångar (tkr)	276 056	247 180
Solvensgrad	120%	120%

Annulationsrisker

Annulationsrisker är risken att medlemmar återköper, överför, betalar i förtid eller upphör att betala premier för avtal på ett sätt som Prometheus inte förutsett. Dessa risker bedöms som låga då försäkringarna endast har engångspremier. Tjänstepensioner går inte att återköpa.

Driftskostnadsrisk

Driftskostnadsrisken definieras såsom risken att avgifterna från försäkringarna inte täcker faktiska kostnader i för administration i Prometheus. Denna risk följs löpande upp av aktuarie och Vd samt stresstest i Trafikljusrapporteringen.

Garantiränterisk

Garantiränterisk utgörs av risken för att den garanterade räntan är högre än totalavkastningen vilket kan leda till att Prometheus på sikt inte kan infria sina åtaganden mot de försäkrade/medlemmarna. Garantiräntan framgår av Prometheus stadgar som fastställs av fullmäktige. Det är endast framtida premieinkomster som kan påverkas av en förändrad garantiränta.

FINANSIELLA RISKER

Målet för kapitalförvaltningen är att säkra tillgångarna. Förvaltningen ska också generera en årlig avkastning som minst motsvarar inflationen plus den garanterade räntan till en acceptabel risk genom hållbara placeringar. Utöver detta minikrav eftersträvas en årlig avkastning över tid motsvarande inflation plus 4 %.

För att uppfylla målet har Prometheus en väldiversifierad portfölj där enskilda placeringar och tillgångslag inte ska ha för stor påverkan på avkastning och risk.

Identifierade finansiella risker är följande:

- Ränterisk
- Aktiekursrisk
- Valutarisk
- Kredit- och motpartsrisk
- Likviditetsrisk
- Skuld täckningsrisk
- Solvensrisk

Ränterisk

Prometheus ränterisk avser risken för att marknadsvärdet på räntebärande tillgångar och skulder förändras på ett ofördelaktigt sätt till följd av förändringar i marknadsräntor.

Ränterisken är förknippad med marknadsvärdering av Prometheus FTA då den värderas genom en fastställd räntekurva. Ränterisken förknippad med marknadsvärdering av räntetillgångarna utgörs av att värdet på räntebärande placeringar sjunker till följd av stigande marknadsräntor.

Prometheus normalduration för utlånade medel (hypotekslån) och företagsobligationer är maximalt 5 år. För säkra stats- och kommunobligationer är durationen längre.

Duration av FTA dvs. skuldsidan kan variera p.g.a. förändrade diskonteringsräntan och de förväntade framtida utbetalningar. Duration av FTA per 2016-12-31 är uppskattad till 15 år.

Aktiekursrisk

Med aktiekursrisk avses risken för att marknadsvärdet på en aktieplacering förändras på ett ofördelaktigt sätt till följd av förändringar i aktiekurspriser. Aktiekursrisker motverkas främst genom diversifiering av aktieportföljen. För att minska risker och få en diversifiering i aktieportföljen är den huvudsakliga andelen aktieinnehav placerade i olika fonder. Aktiekursrisken mäts varje kvartal i samband med trafikljusrapporteringen till Finansinspektionen. För Prometheus innebär aktiekursrisken att marknadsvärdet på de fonder som är exponerade mot aktier förändras.

I tabellen nedan redovisas effekten på Prometheus Kapitalbuffert och Solvens vid förändring av räntorna med +/-1,00 % och vid ett aktiekursfall med ca 40 %.

Känslighetsanalys (Tkr)

Känslighetsanalys, förändring i tillgångsvärden 2016-12-31 (Tkr)				
Förändring:	Placeringstillgångars resultatpåverkan		Livförsäkringsavsättningars resultatpåverkan	
	2016	2015	2016	2015
Värdenedgång aktier 40%	-27 800	-31 000	0	0
Värdenedgång fastigheter 30%	-4 600	-8 000	0	0
Ränteuppgång 1%	-7 000	-8 000	18 000	17 000
Räntenedgång 1%	6 000	7 000	-17 000	-17 000

Fastighetsrisk

Fastighetsrisk avser risken för förlust till följd av förändringar i fastighetspriser. Prometheus har inte längre något direkt ägande i fastigheter. Dock finns en indirekt exponering mot fastigheter och därmed fastighetsrisk genom andelar och aktier i fastighetsbolag, företagsobligationer samt hypotekslån.

Utlåning/hypotekslån

De lån Prometheus förmedlar har med några få undantag säkerheter i fastighetspanter med inomlågen på 30 till i undantagsfall 80 % av marknadsvärdet. Övriga säkerheter är kommunal borgen, företagsinteckning i fastighets AB och aktieandelar. Löptiden på lånen är mellan 1 och 5 år med bunden ränta. Fastigheterna utgörs av hyresfastigheter och kommersiella fastigheter där verksamheten är vård, omsorg och skola/förskola samt ett fåtal kontor. Fastigheterna ligger i Stockholms län och Mälardalen med en stabil marknad inom segmentet. Risken för värdenedgång i placeringarna i utlåning bedömer styrelsen som låg även vid ett generellt prisfall på fastigheter.

Valutarisker

Valutakursrisken avser risken för marknadsvärdet på Prometheus tillgångar förändras på ett ofördelaktigt sätt till följd av förändringar i valutakurser. Valutakursrisken är koncentrerad till ett fåtal tillgångar i utländsk valuta och till fonder exponerade mot globala marknader men handlade i SEK.

Föreningens samtliga åtaganden/skulder är idag noterade i SEK.

Valutarisken uppstår då värdet av placeringstillgången sjunker p.g.a att placeringsvalutan sjunker i värde i förhållande till SEK. Inga placeringar i aktier valutasäkras i dagsläget. Följande exponering finns i tillgångar i annan valuta:

Valutarisk avseende aktier/andelar i annan valuta (Tkr)				
	2016-12-31		2015-12-31	
	Marknadsnads-värde SEK	Andel av total-portföljen	Marknads-värde SEK	Andel av total-portföljen
EUR	0	0	0	0
NOK	4 402	1,63%	0	0
DKR	237	0,09%	0	0
Totalt	4 639	1,72%	0	0

Kreditrisk

Kreditrisk delas in i spreadrisk och motpartsrisk. Spreadrisk är risken att värdet av räntebärande placeringar minskar till följd av förändring av spreaden (ränteskillnaden) mot riskfria placeringar. Med motpartsrisk avses risken att motparten inte kan uppfylla sitt betalningsansvar vilket kan leda till kreditförluster. Den kreditrisk som ligger i föreningens placeringstillgångar blir fortlöpande beaktad i trafikljusrapporteringen. Det är främst den långsiktiga effekten av svängningar och osäkerhet och dess inverkan på solvens som utgör egentlig risk. Placeringsriktlinjerna fastställer limiter för kreditvärdighet på ränteinnehav.

Den sammanlagda kreditrisken i trafikljusrapporteringen var per 2016-12-31 var 1 586 tkr (2 809).

Likviditetsrisker

Likviditetsrisk innebär att ett finansiellt instrument eller annan tillgång ej kan avyttras eller förvärvas vid avsedd tidpunkt utan större prisreduktion eller att transaktionen medför stora kostnader. För att reducera denna risk ligger en stor del av placeringarna i likvida tillgångar och fonder som är noterade, det vill säga lätt tillgängliga för handel på börs eller reglerbara marknader. Ca 65 % av portföljen inklusive bankmedel utgör mycket likvida tillgångar.

För att följa upp behovet av likviditeten i verksamheten arbetar Prometheus löpande med likviditetsprognoser och så att utbetalningar av pensioner, kostnader, löner m.m. hela tiden täcks. Allt likviditetsöverskott läggs till kapitalförvaltningen.

Förfallostruktur för åtaganden (FTA) baserade på avtalade löptider per 2016-12-31

Utbetalning inom angiven period i tkr:					
3 månader	3 mån - 1 år	1 - 2 år	3- 5 år	Längre än 5 år	Total FTA
2 201	7 475	14 533	47 728	158 952	230 898

Skuldtäckning

Prometheus upprättar skuldtäckningsregister månadsvis för att säkerställa att tillgångar motsvarande de försäkringstekniska avsättningarna. Per 2016-12-31 hade föreningen en skuldtäckningsgrad om 113 %.

Skuldtäckningsgrad		
	2016-12-31	2015-12-31
FTA (tkr)	230 898	205 974
Tillgångar totalt (tkr)	276 056	247 180
Skuldtäckningsbara tillgångar (tkr)	260 422	240 266
Skuldtäckningsgrad	113%	117%

Solvensrisk

Solvensrisken definieras såsom risken för att bolagets eget kapital understiger erforderlig solvensmarginal. Denna risk kan innebära att omallokering måste ske på ett ofördelaktigt sätt mellan tillgångsslagen i syfte att säkra solvensen. Prometheus solvens var 120 % per sista december 2016.

Stresstest enligt Trafikljusmodell

Ytterligare en riskanalys som genomförs minst kvartalsvis på Prometheus är ett stresstest som mäter hur väl föreningen klarar av exponeringen mot olika finansiella risker och försäkringsrisker. Metoden som tillämpas i detta stresstest är Finansinspektionens tillsynsverktyg Trafikljusmodell.

Per 2016-12-31 redovisade Prometheus följande uppgifter i trafikljusrapporteringen till Finansinspektionen. Detta är ett sätt att mäta de risker som verksamheten utsätts för. Prometheus lämnar kvartalsvis in trafikljusrapportering till Finansinspektionen. Rapporten visade rött ljus under Q1 men var sedan åter grönt under 2016. För mer information om Trafikljusmodellen se www.fi.se.

Trafikljusmodell		
Risk	2016-12-31	2015-12-31
Ränterisk	10 305	8 240
Aktierisk	26 962	29 312
Fastigheter	5 314	4 276
Kreditrisk	1 586	2 809
Valuta	0	0
Driftkostnad	156	145
Dödlighet	1 633	1 480
Annulation	370	342
Bruttosumma kapitalkrav	46 326	46 604
Reduktionsfaktor	63,8%	66,6%
Total risk/kapitalkrav netto	29 556	31 025
Kapitalbuffert	38 028	36 658
Över/underskott	8 472	5 633
RÖTT LJUS	NEJ	NEJ

OPERATIVA RISKER

Med de operativa riskerna avses det som kan uppstå när fel eller brister i administrativa rutiner och IT-system leder till oväntade ekonomiska eller förtroendemässiga förluster. Dessa kan exempelvis orsakas av bristande intern kontroll, mänskliga fel, bristfälliga system eller brister i teknisk utrustning.

Prometheus har identifierat följande risker inom denna kategori:

- Finansiell rapportering
- Information och hemsida
- IT-risker
- Intern dokumentationsrisk
- Affärsrisker
- Nyckelpersonsberoende
- Ryktesspridning

Prometheus arbetar kontinuerligt med översyn av de interna rutinerna och dokumentationen i verksamheten.

Väsentliga händelser/incidenter rapporteras på närmast kommande styrelsemöte.

COMPLIANCERISKER

Compliance risken innebär att Prometheus inte lever upp till de lagar och regelverk, inklusive interna styrdokument vilka styr verksamheten.

Identifierade risker inom denna kategori är:

- Regelefterlevnadsrisk
- Intern styrning och kontroll
- Intressekonflikter
- Politiska risker (omvärldsrisk)
- Mål och belöningsrisker

Compliance gör en bedömning och sammanställer riskerna i en rapport till styrelse, Vd och Obereoendegranskaren minst 2 gånger per år eller vid behov. Compliance, Riskansvarig och Obereoendegranskaren har regelbundna genomgångar och samråd kring Risksituationen i Prometheus.

NOT 3 - 15**NOT 3 PREMIEINTÄKTER**

	2016	2015
Premieinkomster, tjänstepensioner	21 863	17 851
Premieinkomster, tjänstepensioner SAF-LO	0	15
Premieinkomster, privatpensioner	27	44
Flyttavgifter	1	7
Summa premieintäkter	21 891	17 917

Samtliga premier är engångspremier Premieinkomsten avser försäkringsavtal tecknade i Sverige.

NOT 4 KAPITALAVKASTNING, INTÄKTER

	2016	2015
Hysesintäkter från byggnader o mark	462	871
Summa driftsöverskott från byggnader och mark	462	871
Nettovinst/förlust på finansiella tillgångar		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		
Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin		
Andelar/aktier	1 906	219
Räntebärande placeringar	2 946	1 824
Summa nettovinst tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	4 852	2 043
Lånefordringar		
Lån med säkerhet i fast egendom	3 479	3 914
Summa nettovinst lånefordringar	3 479	3 914
Realiserad vinst på finansiella tillgångar		
Realiserade vinster på andelar/aktier	339	7 840
Realiserade vinster på räntebärande papper	766	5 488
Realiserade vinster på fastighet	0	0
Summa realiserad vinst	1 105	13 328
Summa kapitalavkastning intäkter	9 898	20 156

NOT 5 OREALISERADE VINSTER OCH FÖRLUSTER

	2016	2015
Orealiserade vinster på byggnader och mark enl värdering	0	0
Orealiserade vinster räntebärande värdepapper	2 391	0
Orealiserade vinster aktier och andelar	3 152	125
Summa orealiserade vinster	5 543	125
Orealiserade förluster på byggnader och mark enl värdering	0	0
Orealiserade förluster räntebärande värdepapper	0	-4 976
Orealiserade förluster aktier och andelar	0	-3 876
Summa orealiserade förluster	0	-8 852

NOT 6 UTBETALDA FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR

	2016	2015
Tjänstepensioner och privatpensioner	-6 477	-5 487
Kapitalflytt	-4	-295
Summa utbetalda försäkringsersättningar	-6 481	-5 782

NOT 7 DRIFTSKOSTNADER, ADMINISTRATION

	2016	2015
Lokalkostnader	87	70
Personalkostnader	861	1 098
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	1 225	866
Summa driftskostnader, administration	2 173	2 034
Driftskostnader, uppdelade i kostnadsslag		
Administration	2 173	2 034
Fastighetsförvaltning	0	7
Kapitalförvaltning	783	385
Summa	2 956	2 426

Löner och ersättningar till Vd och styrelse		
Lön Vd	536	388
Arvode Marie Wallin Carlbom	22	22
Arvode Britt-Marie Lundh	9	22
Arvode Jan-Erik Laurén	44	45
Arvode Ivar Heckscher	22	22
Arvode Per Hallström	22	22
Arvode Gunilla Christiansson	22	22
Lön övriga medarbetare	376	375
Sociala avgifter	309	249
Tjänstepension	91	55
Särskild löneskatt	28	24
Summa löner och ersättningar	1 481	1 246

Tjänstepensioner säkras genom kollektivavtal.

Ersättningspolicy är upprättad 2010-03-24; inga rörliga ersättningar utges.

Medelantal anställda	2016	2015
Medelantal anställda, helårsanställning	1,50	1,30
Antalet anställda kvinnor och män	2 kvinnor, 0 män	2 kvinnor, 0 män

NOT 8 ARVODE REVISORER

KMPG	2016	2015
Revisionsuppdrag	241	225
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	0
Skatterådgivning	0	0
Övriga uppdrag	0	0
Summa	241	225

NOT 9 KAPITALAVKASTNING, KOSTNADER

	2016	2015
Kapitalförvaltningskostnader, fastigheter	335	410
Driftskostnader fastigheter	0	687
Bankkostnader	783	385
Räntekostnader mm.	0	0
Realiserade förluster på fastigheter	0	0
Realiserade förluster på räntebärande papper	0	0
Realiserade förluster på andelar/aktier	0	0
Summa	1 118	1 482

NOT 10 PLACERINGSTILLGÅNGAR

Aktier och andelar	2016		2015	
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Tillgångsslag				
Noterade Fonder				
Noterade utländska/globala fonder	18 594	23 747	32 253	34 274
Noterade Svenska fonder	14 060	15 143	13 019	13 104
Onoterade Fonder				
Onoterade utländska/globala fonder	1 686	1 670	6 040	6 545
Onoterade svenska fonder	0	0	0	0
Svenska aktier				
Svenska noterade aktier/andelar	15 934	17 699	3 233	3 199
Svenska onoterade aktier/andelar	20 719	26 309	25 544	31 363
Utländska aktier				
Utländska noterade aktier (Vestas)	265	236	0	0
Utländska onoterade aktier	0	0	0	0
Summa	71 258	84 804	80 089	88 485

Räntebärande placeringar	2016		2015	
Tillgångsslag	Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde	Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde
Svenska staten	26 597	30 736	26 597	29 502
Svenska bostadsinstitut	27 673	28 085	33 453	34 276
Övriga svenska emittenter	34 499	34 588	21 175	21 253
Utländska stater (EIB)	5 526	5 909	5 526	5 984
Övriga utländska emittenter	7 039	7 402	3 000	3 000
Summa	101 334	106 720	89 571	95 915

Andra finansiella placeringstillgångar

	2016	2015
Lån med säkerhet i fast egendom	78 177	58 610
Summa	78 177	58 610

NOT 11 KATEGORI- OCH NIVÅINDELNING AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER

Kategoriindelning

Kategoriindelning av finansiella tillgångar och skulder	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultat-räkningen				
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Tillgångar innehavda för handel	Låne- och kundfordringar/ övr finansiella skulder	Icke finansiella tillgångar /skulder	Summa
2016-12-31					
Finansiella tillgångar					
Andelar och aktier	84 804				84 804
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	102 720				102 720
Lån med säkerhet i fast egendom			78 177		78 177
Förlagslån			4 000		4 000
Övriga fordringar					0
Utlåning till kreditinstitut		5 112			5 112
Upplupna ränte- och hyresintäkter	1 170				1 170
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter				73	73
Summa	188 694	0	82 177	73	276 056
Finansiella skulder					
Övriga skulder			295	18	313
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			72		72
Köpta ej likviderade värdepapper			2 500		2 500
Summa skulder	0	0	2 867	18	2 885

Kategoriindelning av finansiella tillgångar och skulder	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultat-räkningen				
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Tillgångar innehavda för handel	Låne- och kundfordringar/ övr finansiella skulder	Icke finansiella tillgångar /skulder	Summa
2015-12-31					
Finansiella tillgångar					
Andelar och aktier	88 486				88 486
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	91 915				91 915
Lån med säkerhet i fast egendom			58 610		58 610
Förlagslån			4 000		4 000
Övriga fordringar					0
Utlåning till kreditinstitut		3 587			3 587
Upplupna ränte- och hyresintäkter	501				501
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter				81	81
Summa	180 902	3 587	62 610	81	247 180
Finansiella skulder					
Övriga skulder			289	2	291
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			150		150
Summa skulder	0	0	439	2	441

Nivåindelning

Nivåindelning	2016			2015		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Andelar och aktier	59 099			50 578		
Euroforest AB 0 (1), Baltic Forest 1 (1)		5 560			19 089	
WPO Fastighet 2 (2), Nordic Real Estate 2015B, FO Private Equity 2 (2)		9 330			8 9031	
Andelar Ekobanken		5 590			4 791	
Brf-lokal, Hägernäs Täby			3 725			3 625
Andelar LRH Fastighets AB			1 500			1 500
Lån med säkerhet i fast egendom		78 177			58 610	
Förlagslån		4 000			4 000	
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	102 720			91 915		
Summa	161 819	102 657	5 225	142 493	95 393	5 125

Värdering av bostadsrättslokalen gjordes av Mäklarringen. Värderingen ligger i intervallet 3 725 tkr +/- 50 tkr. Lokalen inrymmer en växande förskola i ett område i Täby som expanderar. Se vidare beskrivning av nivåindelning under Redovisningsprinciper

Förändring Nivå 3	2016	2015
Ingående balans	5 125	5 000
Perioden inköp	0	0
Periodens försäljning	0	0
Värdeförändring	100	125
Utgående balans	5 225	5 125

Bostadsrättsandel nr 4093, Täby	
IB verkligt värde	3 625
Förändring verkligt värde	100
Köp/Försäljning	0
Summa	3 725

NOT 12 FÖRÄNDRING AV LIVFÖRSÄKRINGSÄVSÄTTNING

IB

Inbetalda premier	
Utbetalningar	
Kapitalflytt	
Dödlighetsresultat	
Förändrade antaganden	
Övriga antagandeförändringar	
Avgiftsbelastning	
Avkastningsskatt	
Effekt av ändrad diskonteringsränta	
Förräntning av avsättningar	
Differens till följd av skillnad mellan premie- och avsättningsantagande	
Andra förändringar	

UB

2016

205 974

21 891
-6 478
-3
-252
0
227
-1 508
-179
11 533
4 594
-4 378
-523
230 898

2015

198 689

17 917
-5 486
-295
-180
0
196
-1 930
-173
-5 751
3 934
-1 792
845
205 974

NOT 13 FÖRVÄNTADE ÅTERVINNINGSTIDPUNKTER FÖR TILLGÅNGAR OCH SKULDER

Tillgångar	2016			2015		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Immateriella tillgångar	0	0	0	0	0	0
Byggnader och mark	0	0	0	0	0	0
Aktier och andelar	1 750	83 054	84 804	4 425	84 061	88 486
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	8 578	94 142	102 720	5 588	90 327	95 915
Lån med säkerhet i fast egendom	27 743	50 434	78 177	1 150	47 560	58 610
Utlåning till kreditinstitut	5 112	0	5 112	3 587	0	3 587
Övriga tillgångar	0	0	0	0	0	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 243	0	1 243	582	0	582
Summa tillgångar	44 426	227 630	272 056	25 232	221 948	247 180
Livförsäkringsavsättning	9 676	221 213	230 889	8 947	197 027	205 974
Övriga skulder	295	0	295	291	0	291
Summa avsättningar och skulder	9 971	221 213	231 184	9 238	197 027	206 265

NOT 14 DISPOSITION AV ÅRETS RESULTAT

Styrelse och Vd föreslår att årets överskott på 2 420 850 kr läggs till överskottsfonden. Överskottsfonden uppgår därefter till 42 273 272 kr.

Disposition av årets resultat	
Förändring:	2016
Överskottsfond IB	40 765 013
Utbetalad återbäring	-912 591
Årets överskott	2 420 850
Överskottsfond UB	42 273 272

NOT 15 STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

	2016	2015
Ställda säkerheter	Inga	Inga
Eventualförpliktelser	Inga	Inga
Åtaganden (Kredit vid behov Alternativa investeringar)	0	2 000
Summa	0	2 000

Närstående transaktioner

Understödsföreningen Prometheus har från starten fram till september 2015 haft tillikaanställda medarbetare samt delat kansli med arbetsgivarföreningen Huvudmannaförbundet. Från september 2015 har Prometheus endast egna anställda medarbetare på deltid i egenhyrda lokaler med egen kontorsutrustning. Per 2016-12-31 finns inga ekonomiska mellanhavanden eller krav mellan Huvudmannaförbundet och Prometheus.

Styrelsens undertecknande

Stockholm den 11 maj 2017

Jan-Erik Laurén
Ordförande

Marie Wallin Carlbom
Vice ordförande

Ivar Heckscher

Gunilla Christiansson
suppleant för Britt-Marie Lundh

Maria Rehnborg
Vd

Vår revisionsberättelse har lämnats den 2017

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Siv Frögren
Förtroenderevisor

Ordlista och nyckeltalsdefinitioner

Kapitalbas. Beräknas enligt gällande föreskrifter från Finansinspektionen och utgör föreningens egna kapital. Kapitalbas är det egna kapitalet (reducerat med immateriella tillgångar).

Solvensmarginal. Den lägsta tillåtna kapitalbasen. Solvensmarginal är minst 4 % av livförsäkringsavsättningen.

Solvenskvot. Förhållandet mellan kapitalbas och solvensmarginal och måste vara lägst ett.

Solvensgrad. Försäkringsföreningens tillgångar till verkligt värde i förhållande till föreningens livförsäkringsavsättningar.

Försäkringsersättningar. Under räkenskapsåret gjorda utbetalningar till försäkringstagare eller andra förmånstagare på grund av försäkringsavtal, dvs pensionsutbetalningar.

Försäkringstekniska avsättningar (FTA). Försäkringstekniska avsättningar (eller livförsäkringsavsättning) utgör kapitalvärdet av föreningens garanterade åtaganden. Storlek på reserven (avsättningen) är lika med nuvärdet på föreningens framtida pensions- eller försäkringsutbetalningar. Diskonteringsräntan som används för räntekurvan tas fram enligt Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2013:23 och den av FI publicerade räntekurvan har använts. Avsättningarna innehåller även antaganden om ränta, dödlighet och kostnader.

Kapitalavkastning intäkter. Avkastning i form av räntor och utdelning, samt nettovinst vid försäljning av placeringstillgångar.

Kollektiv konsolideringsgrad (%). Föreningens totala tillgångar värderade till verkligt värde dividerat med föreningens totala åtaganden uttryckt i procent.

Kollektiv konsolideringsgrad. Föreningens totala tillgångar värderade till verkligt värde i förhållande till föreningens totala åtaganden dvs det som både är garanterat och ej garanterat.

Kollektivt konsolideringskapital. Skillnaden mellan föreningens tillgångar värderade till verkligt värde minskade med finansiella skulder och föreningens totala åtagande uttryckt i procent.

Konsolideringskapital. Eget kapital och återbäringsmedel inklusive övervärden.

Livförsäkringsavsättningar. Se vidare avsnittet Redovisningsprinciper.

LUF. Lag (1972:262) om Understödsföreningar.

Orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar. Årets förändring av skillnaden mellan placeringstillgångarna värderade till verkligt värde och anskaffningsvärde/upplupet anskaffningsvärde.

Premieinkomst. Under räkenskapsåret inbetalda pensionspremier, brutto.

Premiereserv. Premiereserven utgör en del av livförsäkringsavsättningen. Se vidare under livförsäkringsavsättning i redovisningsprinciperna.

Totala driftskostnader. Samtliga driftskostnader för kapitalförvaltning inklusive finansförvaltning och försäkringsrörelsen.

Förvaltningskostnadsprocent (%). Driftskostnader i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på samtliga tillgångar.

Totalavkastning (%). Direktavkastningen inklusive värdeförändring och realiserat resultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till verkligt värde på placeringstillgångarna.

Direktavkastning (%). Kapitalavkastning och intäkter i förhållande till ett genomsnittligt verkligt värde på samtliga tillgångar.

Garanterad ränta (%). Den räntesats som tillämpas vid beräkning av det garanterade förmånsvärdet till försäkringstagarna. Garanterad ränta anges före avdrag för kapitalrelaterade kostnader och före avkastningsskatt.

Återbäring. Överskott som tilldelas eller allokeras åt försäkringstagarna/medlemmarna i form av ränta.

NAV (NAV-kurs). Nettoandelsvärde (på engelska *net asset value*). Värdet på en fondandel beräknas som fondens alla tillgångar efter avdrag för förvaltningskostnader dividerat med antalet andelar. Normalt värderas fondens innehav och andelsvärdet räknas om varje börsdag.

Solvensgrad. Förhållandet mellan marknadsvärdet av ett bolags tillgångar och de garanterade utfästelserna. I Prometheus fall är måttet på vår förmåga att återbetala inbetalda premier samt garanterad ränta.

